JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒՆ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՊԱԳԸ ԱԼԻ ՃԱՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80Ղ.	45	25Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., Մէկէ աւելի գրուելիք ծանուցմանց համար ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՓԱՐԱ 10 — ❋ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ ❋ — 10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌԸ

Ի՛ՆՉ ԿԸ ՇԱՀԻՆ ԻԲՐ ԲՆԱԿԻՉ ԵՒ ԻԲՐ ՀՈՂ

Սպասելով որ Լոնտոնի և Բարիզի ժողովները վճռեն քաղաքական և նիւթական ճակատագիրը պատկանեալ երկիրներուն, այսօր կ'ուզենք ամէնէն ճշգրիտ պատկերը ներկայացնել դաշնակիցներուն կորուստին, ծախքերուն, անոնց ստացած նոր հողերուն և նոր բնակիչներուն։

Ինչպէս յայտնի է, հիմա դաշնակիցներուն կը մնայ գրաւեալ հողերը իրենց միջեւ բաժնելու ծանր հոգը։ Հաշտութիւնը դեռ կնքուած չէր, երբ այդ բաժանումին համար մեծ դժուարութիւններ ծագեցան, մէկ կողմէն Պուլկարիոյ և Յունաստանի, և միւս կողմէն Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ։ Պուլկարիա Յունաստանէն և Սերպիայէն կը պահանջէ իրեն բաժին տալ ամբողջ հողամասը Էնօս-Միտիա գծին և Օխրիտայի լիճին միջեւ, այնպէս որ Էկրիբալանքա, Բրաթօվօ, Քօչանա, Իշթիպ, Բէլէս, Բերլեբէ, Քրուշէվօ, Տէպրէ, Մանասթըր և Օխրիտա իյնան Պուլկարիոյ ձեռքը, և Յունաստանի դէմ Պուլկարիոյ սահմանը Քասթօրիայի հարաւային կողմէն ա՛նքան մը երկարի Ասթարի ուղղութեամբ, որպէս զի Քօրիցա, Քասթօրիա, Մարէն, Բօտէնա, Քարաֆէրիա և Սելանիկ Պուլկարիոյ մնան։ Այս պահանջումներով Պուլկարիա կ'ունենայ 87,000 քառակուսի քիլոմէթր, Սերպիա 26,000, Յունաստան 11,000 և Գարատաղ 7000 քառակուսի քիլոմէթր, իբրեւ արդիւնք պատերազմին։

Պատերազմական գործողութիւններու շնորհիւ պուլկար բանակը գրաւեց 19,000 քառակուսի քիլոմէթր, սերպ բանակը գրեթէ 60,000, յոյն բանակը 30,000 և Գարատաղ 7000 քառակուսի քիլոմէթր։ Սերպիա և Յունաստան կը պահանջեն որ հետեւեալ կերպով ըլլայ բաժանումը. Պուլկարիոյ համար 61,000, Սերպիոյ համար 36,000, Յունաստանի համար 27,000 և Գարատաղի համար 7000 քառակուսի քիլոմէթր։ Պատերազմէն առաջ Պուլկարիա ունէր 96,344, Յունաստան 64,657, Սերպիա 48,550 և Գարատաղ 9200 քառակուսի քիլոմէթր։

Պուլկարիոյ պահանջումներուն համեմատ ապագայ Պուլկարիա պիտի ունենայ 183,000, Սերպիա 75,000, Յունաստան 76,000 և Գարատաղ 16,000 քառակուսի քիլոմէթր մակերես։ Իսկ Սերպիա և Յունաստան կը պահանջեն որ հողերու բաժանումը այնպէս մը ըլլայ որ ապագայ Պուլկարիա ունենայ 156,000, Յունաստան 92,000 (առանց Կրէտէի և կղզիներուն), Սերպիա 85,000 և Գարատաղ 16,000 քառակուսի քիլոմէթր մակերես։

Պատերազմէն առաջ բնակիչներուն թիւերը հետեւեալն էին.— Պուլկարիա 4 միլիոն 340,000, Սերպիա 2 միլիոն 970,000, Յունաստան 2 միլիոն 631,000 և Գարատաղ 270,000 բնակիչ։ Սերպիոյ և Յունաստանի բաժանման առաջարկութեան համեմատ այս թիւերը ապագային հետեւեալը պիտի ըլլան.— Պուլկարիա 6 միլիոն 600,000, Սերպիա 4 միլիոն 100,000, Յունաստան 3 միլիոն 50,000 (առանց Կրէտէի և կղզիներուն)։

Այս պատերազմին ատեն Պուլկարիա հանեց 450,000 զօրք, Յունաստան 150 հազար, Սերպիա 402,000 և Գարատաղ 45000։

Բանակներուն պահպանութեան և ուրիշ ծախքերու համար (200 օրուան համար), օրական մարդ գլուխ 5 ֆր. հաշուելով, Պուլկարիա ծախսեց 450 միլիոն ֆր., Սերպիա 402 միլիոն, Յունաստան 250 միլիոն և Գարատաղ 45 միլիոն։

Պուլկարիոյ կորուստն է պատերազմի մէջ մեռնող, վէրքերէ և հիւանդութիւններէ մեռնող, ընդամէնը 40,000, Սերպիոյ կորուստը 21,000 Յունաստանինը 6000, Գարատաղինը 8000։ Մէկ մի մարդու արժէքը 15,000 ֆր. հաշուելով, Պուլկարիա կորսնցուցած կ'ըլլայ իբրեւ մարդագին 600 միլիոն ֆր., Սերպիա 315 միլիոն, Յունաստան 90 միլիոն և Գարատաղ 120 միլիոն, Այս մերձաւոր հաշուեյարդարութեամբ Պուլկարիա պատերազմին երեսէն կորսնցուցած կ'ըլլայ 1050 միլիոն ֆր., Սերպիա 717 միլիոն, Յունաստան 340 միլիոն և Գարատաղ 165 միլիոն։ Դաշնակիցներուն կրած այս կորուստները քառակուսի քիլոմէթրի վրայ բաժնելով, մէկ մի շահուած քիլոմէթրի համար Պուլկարիա ծախսած կ'ըլլայ 12,200 ֆր., Սերպիա 27,000, Գարատաղ 28,700 և Յունաստան 30,100։

Քանի որ թուաբանութեամբ սկսանք, շարունակե՛նք.— Եթէ Սերպիա իր պահանջածին համեմատ բաժին ստանայ, 10,000 քառակուսի քիլոմէթր աւելի պիտի առնէ, քանի որ ինք ալ 15,000 քառակուսի քիլոմէթր կը կորսնցնէ Ալպանիոյ համար։ Պուլկարիա իր պահանջածէն 10,000 քիլոմէթր պակաս պիտի առնէ Մակեդոնիոյ մէջ, սակայն առոր փոխարէն Թրակիոյ մէջ, Էտիրնէն ալ հաշուելով, 17,000 քառակուսի քիլոմէթր կը ստանայ։ Ամէն պարագայի մէջ, Սերպիա Պուլկարիոյ կէսին չափ միայն կ'ըլլայ, ինչպէս էր պատերազմէն առաջ։ Ու Սերպիա ամէնէն աւելի այս հաւասարակշռութիւնը պահպանելու համար է որ կը պնդէ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

«Թան» և «Տէպա» թերթերուն միջեւ այս պահուս շահեկան պայքար մը կը մղուի։ «Թան» կիրակի օրուան թիւով գրած էր թէ (ինչպէս հաղորդեցինք մեր թերթին միջոցաւ ալ) Ֆրանսա պարտաւոր է Արեւելքի մէջ պաշտպանել Ռուս քաղաքականութիւնը, ինչպէս այս վերջինը Ֆրանսական տեսակէտը (Մարոքի մասին) պաշտպանեց Ալժեզիրասի ժողովին մէջ։ «Թան» բացայայտ կերպով կ'ըսէր որ Ռուսիա Բարիզի ժողովին մէջ պատերազմական տուգանքի Պալքանեանց պահանջումին ույժ պիտի տայ, հետեւաբար Ֆրանսա եւս պէտք է համամիտ գտնուի անոր։

«Տէպա» խնդիրը այս ակնոցով մտիկ ընել չուզեր։ Ան կը պահանջէ որ Ֆրանսա Թուրքիոյ մէջ իր շահերը չկապէ Ռուս քաղաքականութեան աւելի կամ նուազ քաղաքական հաշիւներուն հետ, այլ, որովհետեւ Ֆրանսա Արեւելքի մէջ Ռուսիայէն աւելի նիւթական, բարոյական և մտաւորական կապեր ունի, պէտք է Ֆրանսա Ռուսիոյ քաղաքական աջակցութիւնը պահանջէ իրեն համար։ «Թան» այս Դշ. օրուան թիւով կը պատասխանէ «Տէպա»յի, ջանալով հասկցնել թէ Ֆրանսա մինչեւ ցարդ Ռուսիոյ ույժ չտալով Արեւելքի մէջ, իր շահերը բաղդատաբար ուրիշներուն շահերուն ետ մնացին։ Աւստրիա գրաւեց Պոսնա-Հերսէքը, եւ այդ օրէն մանաւանդ Ալպանիոյ վրայ ալ թեւարկութեան իրաւունքին տէր ըլլալ կարծեց, և տակաւին ուրիշ յաջողութիւններ ուրիշներուն համար Արեւելքի մէջ, և այս ամէնը ի վնաս Ֆրանսական շահերուն։ Հինգ տարիէ ի վեր, կ'ըսէ «Թան», մեր քաղաքականութիւնը Արեւելքի մէջ ձախողուածէ ձախողուած կ'ընթանայ։ Արեւելքի մեր ներկայացուցիչները վտանգեցին մեր դատը։ Ու ահա՛ ճիշդ այս պատճառաւ է որ կը պահանջենք մէթոտի փոփոխութիւն մը։ Մենք չենք պահանջեր որ մեր շահերը զոհուին Ռուսական շահերուն, կամ ռուսականները ֆրանսականներուն, այլ կը պահանջենք որ երկու շահերը հաշտեցուցուին իրարու հետ, և Արեւելքի մէջ ալ, ինչպէս ուրիշ տեղ կ'ըլլայ, ֆրանքօ-ռուսական քաղաքականութիւն մշակե՛նք։ Այս ընդհանուր շահը նուազ կարեւոր չէ քան մասնաւոր շահերը որոնց համար «Տէպա» կը տագնապի պէտք չեղած տեղը։ «Թան» կը շարունակէ.— «Տէպա»յի ջատագոված մէթոտը, որուն երկար ատեն հետեւեցաւ մեր քաղաքականութիւնը, ձախողուածներ միայն արձնեց մեզի։ Եթէ բոլորովին կ'ուզուի լճանալ, լա՛ւ, թո՛ղ շարունակեն այդ մէթոտը։ Մեզի համակարծիք են Մ. Ռիպօ, Մ. Բուրժուա, Մ. Բիշօն։ Մեր փափաքը ա՛ն է որ Արեւելքի մէջ ի՛նչ որ ըլլայ, Բարիզի, Լոնտոնի և Բեթերսպուրկի համաձայնութեամբ ըլլայ, քաղաքականութիւններու յարատեւ միութեամբ։ Այս փափաքը խելացի կը կարծենք։

ԳԱՐՏԱՇԼԱՐԸ

(ԱՒԱՆԴԱՎԷՊ)

Տեսեր է՞ք այն երկու ցից ժայռերը դէմ առ դէմ որոնց վրայ մագլցող կը սողոսկին արագավազ մաղէններ կանանչորակ։ Անոնց սեպ գագաթներուն վրայ բոյներ դրած են միայն վախկոտ ու սրբատենչ հօփալները լեռնային, մնացոր արձաններու այդ մեծերիմ աւանդապահները։ Այո՛, անոնք են դրկիցները այդ զոյգ քարերուն, որք իրենց մելամաղձիկ վուվուով մինչեւ այսօր կ'ողբան սերունդէ սերունդ յաջորդաբար երկուորեակներու եղկելի անէացումը։

Կէս օրուան կիզիչ արեւը երբ կապարի նման ծանրանայ բնութեան վրայ, ցըբեկուած այդ պահուն, լոկ ծաղկաղլուխ կռունկներն են որ կուգան հեւքոտ պասուքնին յագեցնելու ջուխտ ժայռերուն մէջտեղէն ծորացող սառնորակ ջուրով, և երբ երախտագիտութեան վեր կը բարձրացնեն երկարավիզ գլուխնին այն նախաղգացումով, որ չըլլայ թէ իրենք ալ նոյնօրինակ բախտի մը ենթարկուին։ Երբ պապակնին անցընեն, հալածեալ թեւթափով մը կը ճախրեն առանց վայրկեան մը աւելի սպասելու։ Կաթնահամ ջուրը արծաթ երիզի մը նման հանդարտօրէն ծամածուռ վէտվէտումներով մը կը սահի՛, կ'երկարի մորչ սէզերու մէջէն, մանրուկ պղպջակներ ցայտեցնելով ու կը կորսուի վարը խոր անդունդին ծոցն ի վար…

Քիչ մը հեռուն կը շղթայածգուի կարծր պարեխներու շարք մը ուղտերու նմանութեամբ…

Աւանդութիւնը սակայն սարսռազդեցիկ զրոյց մը կը պատմէ անոնց շուրջը։

Յուլիսեան արեւոտ առտու մը երկու ուղտապան եղբայրներ իրենց ետեւ ձգած չարայարեալ ուղտերու կարաւանը, կը ճամբորդէին հեռո՛ւ, շատ հեռո՛ւ վայրեր։ Քանի մը ժամուան տաժանելի ուղեւորութենէ վերջ հասեր էին քարքարուտ բլուրներով վայր մը։ Խիստ ծարաւած էին։ Ուղտերն ալ տակաւ ծարաւի նշաններ ցոյց կուտային և իրենց դունչերով հողը կը պեղէին շարունակ։

Հրայրքնին երթալով կը սուրնար։ Արեւը իր տաքութիւնը վար կը մաղէր միշտ, որուն ազդեցութեան տակ աւելի կը կոշկոճուէին։ Լորձունքը բերաններնուն մէջ կը մածնուր։ Վայրը անջրդի էր սակայն ու անդոհական լռութիւնով ծանրաբեռնուած. մերթ ընդ մերթ ժայռերու ծերպերէն փախկլանց թռչուններ իրենց դայլայլով լռութիւնը կ'ողբեւորէին։ Ծարաւը խիստ նեղած էր զիրենք և անկարելի էր սպասել։ Փնտռըտուքի ելան փոսացած վայրեր ջուրի ակ մը գտնելու կամ գլգլացող առուակի մը զուարթ վազքը տեսնելու։ Երկար թափառեր էին, բայց իրենց ակնկալութեանց մէջ յուսալքուած՝ շուարուն վիճակ մ'ունէին։ Ի՛նչ ընէին հիմակ քանի որ երկար թափառելէ յոգնած քալելու անգամ ի վիճակի չէին։ Պահ մը երկու եղբայրներ իրարու վիզ փաթթուած լացին երկար ատեն։ Ալ մահուան թմբիրը համակած էր զիրենք։ Ահա յանկարծական սթափում մը կուենենան և ծունկի գալով կ'աղօթեն արարչին որպէսզի ազատէ զիրենք այս անել դրութենէն։ Երկար կ'աղօթեն բոլորանուէր էութեամբ ու կը խոստանան ուղտ մը զոհել, եթէ ջուր մը բղխի կեցած տեղերնուն։ Քիչ հեռուն ուղտեր կը խական ծարաւնուն ու արդէն շատերը նուաղեր։

Կը լսուի աղօթքնին և ահա վճիտ ջուր մը կ'սկսի բղխիլ անուշ ու պաղ։ Անյագաբար կ'իյնան ջուրին վրայ ու կը խմեն կուշտ ու կուռ։ Կը խմցնեն ուղտերուն։ Բայց կը դժկամակին ահագին ուղտ մը մորթելու։ Երկու եղբայրներ համաձայնօրէն մակաբոյծ անասնիկ մը հանելով կը սատկեցնեն իբր խոստացուած զոհը։ Եւ ի՛նչ Աստուածային արդար վրէժխնդրութիւն, երկու եղբայրներ կը քարանան իրարու դէմ նոյնպէս ուղտերը իրենց շարքով։

Մինչեւ այսօր կան այդ արձանացած շնչաւորները Սեբաստիայէն երկու ժամ հեռաւորութեամբ, և գիւղացիք «Գարտաշլար» անունը կուտան։ Վայրը ոչ մի ծառ կայ, անջրդի ու ամայի է։ Խորհրդաւոր ջուրն է որ կը հոսի միայն տարիներէ ի վեր։ Ճամբորդ ու ծարաւահիւծ գիւղացիներ յաճախ կուգան ջուր խմելու ու փառաբանական աղօթքներ ընելէ վերջ կը վերադառնան ահով ու երկիւղով սրտի։ Երբ արեւը իր յոգնաբեկ թեւերը սմփոփէ ու լուսինը ծայր տայ երկնակարկառ լեռներու կատարէն, այդ իրիկնամուտի մելանուշ պահուն խումբ մը կռունկներ գալով կը թառին ժայռերու վրայ իրենց միօրինակ եղերգը ձգելով այդ խոր լռութեան մէջ։ Անոնք, եղերամայրեր, կ'ողբան անշնչացածներու վրայ։

Սեբաստիա — Ա. ՁՈՒԳԱՍԸՋԵԱՆ

"ԱՒԵՏԻՔ" ԵՒ "ՎԻՃԱԿ"

Ժողովուրդը, այդ մեծ մանուկը, երբեմն իր երեւակայութեան հզօրութեամբ և բարոյականի գիտակցութեամբ, այնպիսի զմայլելի պատկերներ կը հիւսէ, և անոր մէջ կը դնէ այնպիսի զմայլելի կարկաչ մը հրապոյրի և դիւթանքի, որ մեծագոյն բանաստեղծներն անգամ, իրենց մեծութեան մէջ իսկ, կ'ստիպուին ընդունիլ այն ճշմարտութիւնը թէ, ժողովուրդը անզուգական բանաստեղծն իսկ է, որ կ'ստեղծէ անպաճոյճ, պարզ, բայց յաւէտ վեհ և գեղեցիկ, թէեւ յաճախ տատամսոտ և տարտամ։

Արդարեւ կա՞յ մէկը, որ կարողանայ պատկերներ նկարել այնպէս, ինչպէս որ են, իրենց հարազատութեամբ և կուսական պերճանքով։ Ժողովուրդն անխոնջ դարբինն է, որ անդադար կը կռէ աւանդութիւններ, կապուած՝ բնութեան հետ, կապուած՝ կենդանիներու, ծառերու, ծաղիկներու, թռչուններու կեանքին հետ։ Պարծանքով պիտի յիշեմ, թէ հայկական թոնիրը, իր շուրջ ունի այնքա՛ն աւանդութիւններ որոնք հատոր մը կը լեցնեն, և թէ սանոնք պատկերներու յորդութեան և բնականութեան, մանաւանդ գեղարուեստական հիւսուածքի տեսակէտէ մէկը միւսէն կը գերազանցեն. անոնց մէջ շեշտ մը կայ, ներդաշնակութիւն մը կայ, որ կարմիր թելի մը պէս, պատկերէ պատկեր կ'երկարաձգուի և զայն կ'ընէ զմայլելիօրէն գեղեցիկ։ Այդ շեշտերը և ներդաշնակութիւնը մեր ցեղին ստեղծագործող մտքի արթնութեան և ուժգնութեան կը վերաբերին։ Ո՛չինչ կայ այդ աւանդութիւններուն մէջ աւելորդ, մէկը միւսը կ'ամբողջացնէ։ Զարմանալի վարպետութեամբ մը ժողովուրդը գիտցած է պատկերները իրարու կապել, յաջորդականութիւն մը տալ անոնց, և կազմել ամբողջական գործ մը։

Զարմանալի հասկացողութիւն, ժողովուրդը կարծես, իր միօրինակ ու պարզ կեանքը վերազարթեցնելու և դիւթական դարձնելու համար կը մղուի աւանդութիւններու ստեղծումին. անոնց մէջ կը դնէ այնպիսի պատկերներ որոնք թերեւս առաջին ակնարկով երեւին անբնական, սակայն, քիչ վերջ, երբ որոշ հասկացողութիւն մը կազմուած է ժողովուրդի հոգեբանութեան և բարոյականի ըմբռնումին վրայ, արդէն ան կը դառնայ ինքնըստինքեան պարզ և մատչելի. այս անգամ պատկերներու վեհութիւնը մարդս կ'ընկճէ, միտքը կ'ապշահարի ի տես այն աւանդութեան կամ պատկերին, զոր ժողովուրդը տարօրինակ չարաճճիութեամբ մը կրցած է հիւսել։

Ո՛չինչ կայ տարօրինակ. ժողովուրդի կեանքը արդէն հիանալի պատկեր մըն է, որ ինքնուրոյն դարձուածքներ ունի, երբեմն պարզ, բայց խորհրդաւոր և մեծ. երբ ժողովուրդը աւանդութեան մը մէջ կ'ըսէ թէ երբ աչքի մը թարթիչէն մէկ մազը եօթն անգամ հանդոյցուի և ոև է տեղ մը ձգուի — ըլլայ այն քարի մը վրայ կամ աւազի — հոնկէ վճիտ աղբիւր մը պիտի բղխի. անբնական թերեւս, բայց երբ մենք ըմբռնենք իր հասկացողութիւնը այդ մազի մասին, այն ժամանակ տարօրինակ յեղաշրջումով, մենք զայն պիտի նկատենք բնական, և իբր պատկեր՝ գեղեցիկ։ Թոնիրը «տաճար» է, ըստ ժողովուրդի աւանդութեան, որուն վրայ յաճախ ամուսնութեան ծէս ալ կը կատարուի. մեզի հաւանաբար տգեղ արտայայտութիւն մը կրնայ երեւիլ, որովհետեւ ըստ մեր ըմբռնումին տաճարը եկեղեցին է միայն. սակայն այն գեղեցիկ աւանդութիւնները որոնք թոնիրի շուրջ կը դառնան, արդարեւ զի՛նք տաճար կը դարձնեն, նուիրական խորշ մը, զետեղուած հայ օճախին մէջ։

* *

Այն աւանդութիւնները, որոնք կապուած են Համբարձման տօնին հետ, երկուք են. «Աւետիք» և «Վիճակ»։

Գաւառացին այն հասկացողութիւնը ունի թէ քանի որ մարդիկ ուրախ են Համբարձումին առթիւ, պէտք են այդ ուրախութիւններուն մասնակից ըլլան ծառերն ու թուփեր, մանաւանդ որ անոնք այդ օրերուն տարօրինակ սպասումի մը մէջ են, մի՛չ մը պէտք է, գեղեցիկ լուր մը, որ՝ աղբիւրներ գեղեցկօրէն գլգլան լեռն ի վար, ծառերն ու թուփեր բերկրին ու զուարճանան, որ ցօրենի արտերը ծիլ ծիլ մազերը փռեն հովերուն, դաղձին իրենց գլուխները և ամբողջովին դառնան դալարին ծով մը, որուն վրայ Աստուծոյ օրհնութիւնը թափի։ Նախորդ օրը, տաւնին մեծաւորը, որ կը կոչուի «Բասօ» կամ «Կակօ», խօսքը իր պզտիկներուն կ'ուղղէ և կ'ըսէ. «Զաւակներ շուտով քնացէք այս իրիկուն, վաղը «Վիճակ» է, դեռ արեւ չը ծագած, վեր կացէք, առէք ձեր կացինները և խնկամանը, խունկ ու կրակ, գացէք «աւետիք» տալու «ծառին ու ջրին», «արտին ու հանդին»։ Ի՛նչ գեղեցիկ հրապոյր մը և խորհրդաւորութիւն մը կը դնէ հայրը իր շեշտին մէջ, երբ կը խօսի իր զաւակներուն. լսել և ապրիլ պէտք է միայն…։ Եւ ի՛նչ գեղեցիկ միամտութիւն, սուրբ միանգամայն այդ իրիկուն մանուկները կը քնանան, գլուխ դրած քարի պէս չոր բարձի մը վրայ այն յոյսով որ արեւածագէն առաջ վեր պիտի ելլեն և «աւետիք»ի պիտի երթան։

Արշալոյսէն առաջ գիւղէն դուրս ճամբու մը վրայ գտնուեցէք. դուք

ԹԵՐԹՕՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի (66)

ՈՒԽՏԻ ՃԱՄԲԷՆ

ՎԷՊ՝ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ — ԳՐԵՑ՝ ԳԷՈՐԳ ՄԵՍՐՈՊ

Ա. ՄԱՍ

ԵՐԱԶՆԵՐ ՈՒ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Է. ԳԼՈՒԽ

ԵՐՋԱՆԻԿ ՕՐԵՐ

— Եթէ Երուսաղէմի միաբան մը եղած չըլլայի, շարունակեց Վրոյր պահ մը կանգ առնելով, և աշխարհիկ վիճակի մը մէջ գտնուէի, շատ հեշտ պիտի ըլլար ինծի իմ սէրս յայտնել ծնողքիդ ու անոնց հաւանութիւնը ձեռք բերել։ Բայց հիմակ կրկնապէս անկարելի է։ Նախ՝ որովհետեւ իբրեւ ժառանգ. վարժարանէն ընթացաւարտ մը, ես պարտաւոր եմ երեք տարի ծառայել վանքին։ Եթէ անմիջապէս յայտնելով մեր սէրը հեռանամ վանքէն, անխոհեմութիւն մը պիտի ըլլայ այդ։ Երկրորդ՝ ես կը կարծեմ թէ այս վիճակիս մէջ եթէ ծնողքէդ քու ձեռքը խնդրեմ, պիտի մերժուիմ, եւ չաւ իրաւամբ, քանի որ ոչ արհեստ մը ունիմ, և ոչ պաշտօն մը։

Հարկ է նախ ես իմ ապագան մի քիչ կանոնաւորեմ և ապա խնդրեմ քու ձեռքը։

— Բժիշկ չպի՞տի կրնաք ըլլալ, հարցուց Հերմինէ։

— Այդ է իմ իտէալս, ինչպէս գիտես, միայն այդ բանին համար սահիպուած պիտի ըլլամ հեռանալ քեզմէ։

— Կարելի չէ՞ որ հոս՝ Պէյրութի բժշկական վարժարանը մտնէք, փոխանակ Պոլիս երթալու։

— Ի՞նչպէս կարելի է հոս մնալ, ես հոս մէկը չունիմ, որ օգնէ ինծի։ Ես ալ մտածեր եմ այդ բանին վրայ, որովհետեւ այդ կերպով երբեք չպիտի հեռանամ քեզմէ, բայց անկարելի է։ Մինչդեռ Պոլիս բաւական դիւրութիւններ ունիմ բժշկութեան հետեւելու։ Բախտ մըն ալ բացուած է ինծի համար Պոլսոյ մէջ, ինչպէս ծանօթ է քեզի։

— Եթէ հեռանաք չէ՞ք մոռնար զիս։

Հարցումը ցնցեց երիտասարդը, որ սրտադեղումով մը,

— Կը կասկածի՞ս, անո՛ւշս, հնչեց կաթոգին։

Բռնեց Հերմինէի ձեռքը, ձախ ձեռքը կուրծքին տարաւ ու հանդիսաւոր շեշտով մը.

— Խաչիս ու պատիւիս վրայ կ'երդնում, որ չպիտի մոռնամ զքեզ, դուն իմ անձիս մէկ մասը կը կազմես այս վայրկեանէն, կ'երդնում որ ես քուկինդ եմ միայն։ Դուն ալ կ'երդնո՞ւս սիրելիս։

— Այո՛, կ'երդնում։

Հերմինէի շեշտը կորովի և հաստատակամ էր, որ վստահութիւն կը ներշնչէր Վրոյրի։ Այսպէս երդուընդան անոնք, այսպէս ապահովցուցին մէկզմէկ։

— Մայրդ եթէ իմանայ մեր սէրը, ի՞նչ կ'ըսէ արդեօք։

— Մայրս համոզել շատ դիւրին է, բայց հա՞յրս…

— Ի՞նչո՞ւ, օտարական մը, հեռաւոր քաղաքացի մը ըլլալուս համար պիտի դժկամակի՞։

— Ո՛չ։ Մայրս ալ օտար քաղաքէ եկած է հոս։ Ես ալ եթէ օտար քաղաք մը երթամ ի՞նչ կ'ըլլայ։ Քու երկիրդ իմ հայրենիքս պիտի ըլլայ։

— Հայրդ մտածել կուտայ ինծի։

— Երբ բժիշկ ըլլաք և գաք, չեմ կարծեր որ մերժէ, չի կրնար արգիլել զիս որ հետեւիմ ձեզի։

Այսպիսի փոխադարձ վստահացումներով անցուցին մէկ երկու ժամեր, առանց գիտնալու թէ կը սահէին անոնք։ Երջանի՛կ երազներ, սիրո՛ւն ծրագիրներ, սրբութի անո՛ւշ երգեր…

Հաճոյքով ու սրտադեղումով բաժնըւեցան անոնք իրարմէ։ Վրոյր կը քալէր ժպիտը շուրթը, հոգին խայտանքի մէջ, սիրտը զուարթ ու զեղուն։ Ամէն ինչ քաղցր էր անոր համար և՛ բնութիւնը, և՛ մարդիկ։

— Կ'ըսեն թէ ամենէն երջանիկ վիճակը սիրուած ըլլալու գիտակցութիւնը կը պատճառէ մարդուն. բացարձակ ստոյգ է այդ։ Երջանիկ եմ ու երջանիկ պիտի ընեմ իմ սիրելին։

Այսպէս կը խորհէր Վրոյր։ Ու կ'սկըսէր աւելի չքեղազարդել իր երազները, քաղցր ու երջանիկ հեռապատկերներ ըմբոշխնելով, ապագայ քաղցրիկ միութեան մը վայելքը երազելով։

Այնուհետեւ փնտռուած, փափաքուած վայրկեաններ էին դասի ժամերը. անձկագին կ'սպասէին անոնք այդ ժամերուն։ Հերմինէի համար այդ պահերը կը դառնային ոչ միայն վայելքի ու հոգեկան պահանջքի մը գոհացման առիթները, այլեւ միջոց մը կ'ըլլային անոնք քիչ մ'աւելի մօտէն ծանօթանալու Վրոյրի նկարագրին, համոզումներուն ու ըմբռնումներուն և ինքզինքը պատրաստելու անոր իբրեւ ապագայ կողակիցը։ Իսկ Վրոյր իր բովանդակ հոգին կը դնէր սորվեցնելու համար իր ապագայ ամուսնոյն՝ ամէն ինչ որ անհրաժեշտ կը նկատէր ճշմարիտ կնոջ մը և մօր մը ծանօթութեան համար։

Երջանիկ ու երազային օրեր էին այդ բոլորը։

Ը. ԳԼՈՒԽ

ԽՈՐՏԱԿՈՒԱԾ ԵՐԱԶՆԵՐ

«Վրոյր կրնայ անմիջապէս մեկնիլ։»

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Այս հեռագիրը ստանալուն պէս Պէյրութի տեսուչ վարդապետը իր մօտը կանչեց երիտասարդը.

— Պատրաստուէ՛, Վրոյր, ըսաւ անոր, մեկնումիդ հրամանը եկաւ։ Եւ հեռագիրը ցոյց տուաւ անոր։

Վրոյր թէեւ ուրախացաւ, բայց մտածկոտ ու տխուր կերպարանք մը ունէր. ուրախութեան հետ վիշտ ու կասկածներ ալ ունէր կ'երեւի։ Բոլորովին անտեղի ալ չէին իր կասկածներն ու տխրութիւնը։

Գրեթէ երեք շաբաթ առաջ նամակ մը գրեր էր իր ծնողքին։ Յայտներ էր թէ բացարձակապէս որոշած է հեռանալ միաբանական կեանքէն, վճռած է դառնալ Պոլիս ու հոն իր ապագային վրայ մտածել։ Բայց դժուարութիւն կը կրէր մեկնելու թողուլ վանքը, առանց հաւանոյ ծառայութիւնը լրացնելու։ Ուստի խնդրած էր որ Պոլիսէն իր ծնողքը օգնեն իրեն՝ Պոլսոյ Պատրիարքական Փոխանորդին միջոցաւ թոյլտուութիւն ձեռք բերելով Երուսաղէմէն։

Եւ ահա երկու օր առաջ Պոլիսէն Պէյրութի տեսուչ վարդապետին ղրկուած հեռագիր մը կը խնդրէր ժամ առաջ ճամբայ հանել Վրոյրը։ Այդ հեռագրին մէջ բացուած էր նաեւ թէ Վրոյրի հայրը քիչ մը հիւանդ ըլլալուն համար, երիտասարդին Պոլիս ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

Տեսուչ վարդապետը Երուսաղէմ հեռագրելով հաղորդեր էր ստացած հրահանգը, յանձնարարեր էր Վրոյրի շուտով պատրաստուիլ։

(Շարունակելի)

զարմանալիօրէն պիտի տեսնէք որ մանուկները երկիւղածութեամբ զոյգ առ զոյգ կ'երթան դէպի «արտն ու հանդը», կացինը մէկի ուսին, և խնկամանը միւսին ձեռքը, որ կը մխայ և մուխը կը բարձրանայ վեր, ու արշալոյսը կը բազմնաւորէ...: Անոնցմէ մէկը կը մօտենայ ծառի մը, կը խաչակնքէ ու կացինի քընքուշ հարուած մը կ'իջեցնէ անոր բունին, մինչ այն՝ որ խնկամանն ունի իր ձեռքին մէջ, կը մօտենայ այդ վէրքին, որ կացինէն է ճեղքուած... և կը խնկարկէ· ի՛նչ բուրվառ է այդ, որ արշալոյսը իր խանձարուքին մէջ կը բուրմնէ, և ի՛նչ բանաստեղական գեղեցկութիւն երբ վէրքերը կը ճեղքուին, երբ վէրքեր իրենց ծանր ցաւին մէջ կը ծաղկին ու կը փթթին...: Կացինի հարուածներ կ'իջնան մէկ առ մէկ, և խնկամանը անփութօրէն և սրբազնօրէն կը մխայ...: «Աւետիք»ը կը վերջանայ, բոլոր ծառերու վիրաւորումէն վերջ, և անոնք՝ վիրաւորող և խնկարկող, երկու մանուկներ, վերջին անգամ կը խաչակընքեն և չուտափոյթ տուն կը վերադառնան, պատմելու համար ուրախութիւնը ծառերուն և թուփին, արտին ու անդաստանին:

* *

Բայց աւելի գեղեցիկ է «վիճակ»ի աւանդութիւնը: Համբարձման նախորդ իրիկունը, գիւղին բոլոր աղջիկները կը հաւաքուին, խումբ մը կը կազմեն, սափորը եօթը գոյն ծաղիկներով կը զարդարեն և աստղերը չերեւցած... խումբին կողմէ նշանակուած եօթնեակ մը սափորները առած եօթն աղբիւրներուն կ'երթայ ջուր լեցնելու: Սափորին մէջ նախապէս կը լեցնեն նշանաքաններ, մատանի, ասեղ, մատնոց, դրամ, վէգ և այլն առարկաներ: Նշանակուած եօթնեակը խումբին առջեւ երդման արարողութիւնը կը կատարէ, չխօսիլ ջուր առած միջոցին, որովհետեւ փոքրիկ խօսք մը, փոխանակուած աղբիւրին քով, կը չեզոքացնէ «վիճակ»ի խորհրդաւորութիւնը նոյն տարուան համար և գիւղը տրտում կ'ըլլայ: Եօթնեակը, իւրաքանչիւր եօթն աղբիւրներէն, իր թիւի չափով եօթական ումպ ջուր կ'առնէ և սափորի մէջ կը լեցնէ (7.7.7=343 ումպ ջուր ընդ ամէնը): Եօթնեակը իր պարտքը կատարելէն վերջ գիւղին քահանային կը տանի սափորը, օրհնել տալու համար, և գիշերը բաց երկնքի տակ խոտերուն մէջ կամ տանիքի մը վրայ կը պահէ մեծ զգուշութեամբ, -մի՛ գուցէ գիւղի «ջահիլ»ներ «վիճակ»ի հետքը նշմարեն և գողնան զայն: Եթէ երբեք պատահի որ սափորը գողցուի, խումբը ստիպուած է զայն գնել, ուզուած քանակութեամբ հաւկիթ վճարելով: Այն գործողութիւնը, որով աղջիկները, սափորը բաց օդին տակ կը թողուն, կը կոչուի «աստղունք». Նոյն գիշերը «վիճակ»ը աստղեր պիտի համբէ և անոնց խորհրդաւորութիւնը պիտի քաղէ, իր «Թալիսման»ին համար:

Երբ «վիճակ»ը ազատ մնաց գողցուելէ, արշալոյսին աղջիկներ թափոր կազմած կ'երթան զայն վերցնելու. յետոյ փողոցէ փողոց, տունէ տուն, երգելով հաւկիթ, իւղ, ալիւր, պանիր կը հաւաքեն. առտու դաշտային խնջոյք պիտի սարքեն:

Գիւղը պտտելէն վերջ, խումբը դաշտ կ'երթայ: Հիանալի է տեսնել կանանց այդ անցքը, սափորը փոխն ի փոխ թիռ կուգայ աղջիկներու մատներուն վրայ: Հովասուն ծառերուն քով երբ հասնին, անոնցմէ երկուքէն պարաններ կը կապեն և վիճակին առանձնայատուկ խաղը կը սարքեն, որ «ճօր» կը կոչուի. պարաններուն մէջ հաստատուած տախտակներուն վրայ նստած՝ երգելով օդին մէջ կը ճօճեն, ուրիշ կարգ մը չարաճճիներու մատներու հպումով: Այսպէսով մինչեւ իրիկուն կը խաղան. երբ վերադառնան, գիւղին հրապարակին վրայ կը հաւաքուին, ուր կը փութան երիտասարդներ և ծերեր. սափորը հողին վրայ կը դնեն և երկու երեխաներ, մանչ կամ աղջիկ, սափորին քով կը նստեցնեն, անոնց գլխի վրայ ալ շղարշներ կը ձգեն: Պառաւ կին մը մաղթանք մը կը կատարէ, յետոյ դառնալով երկու երեխաներուն, որոնք սափորի քով նստած են, կ'ըսէ անոնց. «Հա՛րս, հա՛ն վիճակն ի քարին». երկու երեխաները փոխն ի փոխ կը հանեն սափորի մէջէն նշանաքաններ, քար մը կամ մատանի մը, մինչ անդին ուրիշ կիներ կամ աղջիկներ ալ մէկ կամ երկու տողնոց առածներ կ'ըսեն, պատշաճեցնելով ասոր կամ անոր սրտին, բաղձանքներուն և հակումներուն:

Երբ նշանաքաններ վերջանան, հաւաքականութիւն և խումբը կը ցրուի, սպասելով յաջորդ տարուան Համբարձման:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ շոգենաւային ընկ. անոնուն ընկերութիւնը մէկ տարուան համար և աճուրդի դրութեամբ վարձու պիտի տայ կամուրջի նաւամատոյցին, ինչպէս նաեւ 1էն 10 և 14 ու 15 թիւ շոգենաւերու սկելէները: Պայմաններուն տեղեկանալու համար մինչեւ Մայիս վերջ (Հ. Տ.) ուրբաթէ և կիրակիէ զատ ամէն օր դիմել վարչութեան գրասենեակը, Այվան Սարայ, ժամը 1-12, և կէս օրէ ետք ժամը 2-4, 20 ոսկիի երաշխաւորութեան գումարով միասին: 3—3

ՌԱՖՖԻԻ ԽԵՆԹԸ ԵՒ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆԸ
Մաքուր Թրքահայերէնով:
Փնտռեցէք բոլոր գրավաճառներուն, ծխավաճառներուն և լրագրավաճառներուն քով: Խենթը Կոստանդնուպոլիս 13 ղրշ. գաւառ 15: Ճէլալէտտինը Կոստանդնուպոլիս 3, գաւառ 4:

ԿԷՇՕՖ ԵՒ ԲԱՍԻՉ

«Մաթէն»ի Պելկրատի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ սերպ վարչապետ Բասիչի հետ իր ունեցած տեսակցութեան մասին.

Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ կարուկ նշանաբանով մը կը խօսէին թղթակիցներու, թէ վարչապետը կը ցաւի որ մէկ քանի օր պիտի չի կրնայ ընդունիլ — և է թղթակից: Կայարան գացի. Բասիչի վերադարձը նշանակուած էր ժամը մէկին: Թղթակիցներէ օձիքը ազատելու համար ժամը երեքուկէսին հասայ կայարան: Ես մինակ կայի բարի գալուստ մաղթող իրեն:

Մ. Բասիչ կառախումբէն իջաւ և ձեռքը երկարեց ինծի, շատ գոհ և ժըպտուն երեսոյթով, ձեռքին մէջ վարդի խոշոր փունջ մը, զոր իրեն նուիրած էր Մ. Կէշօֆ:

Յայտնեցի իրեն Կէշօֆի հետ ունեցած տեսակցութեան փափաքս, տեղեկութիւն մը առնելու համար և զայն շնորհաւորեցի իր ծրագրին մէջ յաջողելուն համար:

— Յակաւէն շնորհաւորելիք բան մը չի կայ, ըսաւ ան: Շատ կը ցաւիմ որ շատ բան մը չպիտի կրնամ ըսել ձեզ: Մեր տեսակցութիւնը շատ բարեկամական եղաւ: Ես իմ կողմէ շատ գոհ եմ: Հինգ ժամ շարունակ մենք լրջօրէն, խղճմտօրէն քննեցինք և վճռեցանք հողային բաժանման և պալքանեան դաշնակցութեան պահպանման վերաբերեալ խնդիրներով:

Մենք որոշեցինք այս բոլոր խնդիրները լուծել մեր միջեւ առանց երրորդներու միջամտութեան:

Մենք համաձայնեցանք դաշնակից չորս վարչապետներու գումարման անհրաժեշտութեան մասին, ուր վերջնական համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ Դաշնակիցները շահագրգռող բոլոր խնդիրներուն շուրջ: Արդարեւ մեծ դժուարութիւններ կան, զորս պէտք է յաղթել, բայց անոնք անխորտակելի պիտի չըլլան եթէ դաշնակիցները լաւ տրամադրութիւն և իրենց բոլոր բարի կամեցողութիւնը ի գործ դնեն զանոնք հարթելու համար:

— Սերպօպուլկար պատերազմի մը առաջքը պիտի առնուի՞:

— Կը յուսամ:

— Զինուորական և բազմաթիւ ուրիշ շրջանակները, Պ. Վարչապե՛տ, կը վախնան թէ Պուլկարիա կը հաւանի այդ պալքանեան վարչապետներու ժողովին միմիայն այն նպատակով որ ժամանակ շահի իր բոլոր զինուորները սերպ սահմանագլուխին վրայ համախմբելու համար. այդ վախը հիմնաւո՞ր է:

— Ես չեմ կրնար գիտնալ պուլկար պետական մարդոց բոլոր մտածմունքը: Չեմ գիտեր թէ անոնք յետին նպատակներ ունի՞ն: Կը յուսամ թէ մենք պիտի կրնանք համաձայնիլ: Ամէն պարագայի տակ մեր բանակը պէտք է պատրաստ ըլլայ ամէն պատահականութեան առջեւ քանի դեռ վերջնական կարգադրութիւններ կնքուած չեն:

— Ճի՞շդ է թէ այդ չորսերու ժողովը տեղի պիտի ունենայ Բեթերսպուրկի մէջ:

— Ոչ, կամ Պելկրատ կամ Սելանիկ պիտի ըլլայ ժողովը:

Ասոր վրայ հրաժեշտ առի Սերպ վարչապետէն:

Պուլկարիոյ Հռոմի և Պելկրատի դեսպանները՝ Մ. Ռիզօֆ և Թօշէֆ, ինչպէս նաեւ Սերպիոյ Սօֆիայի դեսպան Մ. Սբալայքովիչ ներկայ էին մեր խօսակցութեան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Կ'ԱՌԱՐԿԵՆ ԲԱԲԷՆԻ ՀԱՄԱՐ

Պոլսոյ օտար դեսպանները Բ. Դրան ներկայացուցած իրենց համեմատ պատասխաններով կը յայտնեն թէ օտարահպատակներուն տուրք վճարելու մասին իրենց կառավարութիւններուն հաւանութիւնը տալէ առաջ կը փափաքին որ գոհացում տրուի հետեւեալ պայմաններուն, 1. Օսմ. իշխանութեան և օտար հարկատուին միջեւ ամէն յարաբերութիւն պէտք է տեղի ունենայ պատկանեալ հիւպատոսարանին միջոցաւ: 2. Տուրքին քանակութիւնը պէտք է թրքերէն և ֆրանսերէն լեզուներով գրուած թուղթի մը միջոցաւ հարկատուին հաղորդել հիւպատոսարաններու միջոցաւ: 3. Օտարահպատակի մը վերաբերեալ տուրքի խնդրի մը համար որոշում տալու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովի անդամներուն երկուքը պէտք է օտարահպատակ ըլլան և ընտրուին հիւպատոսական մարմինոյն կողմէ: 4. Եթէ հարկահաւաքները ուզեն օտարահպատակի մը գրասենեակը, վաճառատունը կամ գործատունը այցելել, պէտք է դիմում ընեն պատկանեալ հիւպատոսարանին: 5. Օրէնքը թէ՛ օտարականին և թէ օսմանցիին համար հաւասարապէս գործադրուելուն հետեւանքով պէտք է ջնջուին օրինական այն բոլոր տրամադրութիւնները, որոնք ո և է կերպով արգելք կ'ըլլան մրցումի և ազատ վաճառականութեան: Այսինքն օտարականներն ալ պէտք է ազատ ըլլան ամէն արհեստ գործելու կամ պաշտօն վարելու: Ուստի պէտք է ջնջուին կառապաններու, բեռնակիրներու, նաւավարներու եւն. արհեստապետութիւնները (էնաֆ): Տուրք վճարող օտար փաստաբանները պէտք է ազատ ըլլան օսմ. ամէն դատարաններու առջեւ դատ վարելու: Օտարահպատակները պէտք է մասնակցին պետական հայթայթումներու համար կատարուած նուազուրդներուն: Օտար անանուն ընկերութիւնները պէտք է ճանչցուին Թուրքիոյ մէջ իբրեւ օրինապէս գոյութիւն ունեցող և օսմ. դատարաններու առջեւ վայելեն այն բոլոր առաւելութիւնները որոնք կը տրուին օսմ. ընկերութիւններու: 6. Օրէնքին գործադրութեան հաւանելէ առաջ, օտար դեսպանները կ'ուզեն տեղեկանալ թէ 62րդ յօդուածին համաձայն Ելմտական նախարարութեան կողմէ պատրաստուելիք կանոնագիրը ի՞նչ պիտի ըլլայ: Ասկէ զատ, երեք տարի ետք իրենց յարմար դատած նոր փոփոխութիւնները առաջարկելու իրաւունքը իրենց կը վերապահեն: Դեսպաններէ ոմանք քաղաքական կարգի պահանջումներ ալ կ'ընեն և ոմանք ալ՝ [illegible] կարգադրութեան խնդիր կը յարուցանեն:

ՍԵԼԱՆԻԿ ԱԶԱՏ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ

Սելանիկ հրատարակուող «Լնտէբանտան» հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ Սելանիկի մէջ նոր նաւահանգիստի մը շինութեան համար Պերլինէն եկած երկրաչափ բրօֆ. Բիւմմէրի պաշտօնի մասին.

Բրօֆ. Բիւմմէր նաւահանգիստի զանազան լուսանկարները առաւ և մանրամասնօրէն ուսումնասիրեց քաղաքին այն մասը որ կը գտնուի Օլիմպոս Բալասի և Վարտարի միջեւ. հաւանաբար այդ կողմը պիտի ըլլայ ազատ նաւահանգստի գօտին, որուն սահմանները պիտի ըլլան արեւելքէն՝ երկաթուղիի գիծը. արեւմուտքէն՝ Կալիքօյի գետը և հարաւէն՝ Սելանիկի ծոցը: Եռանկիւնի մաս մը պիտի կազմէ այդ գօտին, որուն գագաթը պիտի ըլլայ Կալիքօյի կամուրջը: Ազատ նաւահանգիստի բոլոր շինութիւնները և սահմանները պիտի պարփակուին այդ եռանկիւնաձեւ մասին մէջ:

Ասկէ զատ Մ. Բիւմմէր ծրագիր մը պիտի պատրաստէ Քարապուրունի տնօքը մաքրելու համար, ուր Վարտարի բերած տիղմը հետզհետէ կը դիզուի: Մ. Բիւմմէր կառավարութեան պիտի ներկայացնէ ծրագիր մը քարափները լայնցնելու համար, թէ՛ առեւտուրին և թէ քաղաքին գեղեցկացումին նպաստելու մտօք:

Կառավարութիւնը, կ'ըսէ «Լնտէբանտան», որոշած է կարելի եղածին չափ շուտ գործադրել ազատ նաւահանգիստի շինութեան վերաբերեալ ծրագիրները: Այս մասին շուտով օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի Աթէնքի Խորհրդարանին, և հարկ եղած աշխատութիւնները պիտի սկսին այդ օրէնքին քուէարկուելէն անմիջապէս յետոյ:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

«Օսմ. Լլոյտ» արձագանգը կ'ըլլայ զրոյցի մը, զոր անկարելի եղաւ ստուգել կ'ըսէ, և որուն համեմատ կարգ մը շրջանակներու մէջ զրոյց կը շրջի եղեր թէ ոստիկանական տեսչութեան քաղաքական ճիւղին նախորդ տնօրէն Մուհիպ պէյ ձերբակալուած և պատերազմական ատեան տարուած է:

ԷՆԶԷԼՑԻՆԵՐԸ ԿԸ ՓԱԽՉԻՆ

Բեթերսպուրկէն ստացուած մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Սալար էտ Տէօվլէ Էնզէլիի վրայ կը քալէ բազմաթիւ մարդերով, որոնք աւարառութիւններ ի գործ կը դնեն: Էնզէլիի բնակիչները Պաքու կը փախչին շոգենաւերով: Էնզէլիի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան:

ՔԵԱՄԻԼ ՓԱՇԱ Իզմիրի Անգլ. հիւպատոսարանին մէջ երկու օր մնալէ ետք Եգիպտոս ուղեւորեցաւ, կ'ըսէ Իզմիրէն եկած հեռագիր մը:

ՀԱՔՔԸ ՓԱՇԱՅԻ համար դարձեալ կ'ըսուի քաղաքական շրջանակներու մէջ թէ Անատոլուի ընդհանուր քննիչ պիտի անուանուի:

ՉԱԹԱԼՃԱՅԻ մէջ պիտի գումարուին Թուրքպուլկար յանձնաժողովներ, սահմաններու ճշդման խնդրին համար:

ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏԷՆ մինչեւ Շիշլի թիւնէլին շինութիւնը պիտի սկսի Մ. Հիւկնէնին Պերլինէ վերադառնալէն անմիջապէս ետք և երեք տարիէն պիտի աւարտի: Մ. Հիւկնէն ուսումնասիրելու գացած է Պերլինի թիւնէլը, որուն ձեւովը պիտի շինուի Պոլսոյ թիւնէլը:

ԵՐՍԷՖ. ՆՈՐ ընտրութիւնները Օգոստ.ի սկիզբը տեղի պիտի ունենան, կ'ըսէ «Ժէօն Թիւրք»:

ԱՐՏԱՇԷՍ ՍԷՖԷՐԵԱՆ, Յակոբ Ֆէյզուլլահ և ընկերութիւնը խնդրագիր մատուցած են Պոլսոյ քաղաքապետութեան, որպէսզի Պոլսոյ ամբողջ աղբիւսները իրենց տրամադրուին, որուն փոխարէն յիշեալ ընկերութիւնը պարտաւոր կ'ըլլայ տարեկան հինգ հարիւր ոսկւոյ հասութաբեր շահ մը տալ Քաղաքապետութեան:

ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ կը գրուի թէ Պուլկար բանակին մէջ ծառայող քանի չափ հելլէն զինուորներ, որոնք հելլէն բանակին միանալ ուզած էին, հրացանի բռնուած են Պուլկարներուն կողմէ:

* * Գարաֆէրիի մէջ ձերբակալուած ինը պուլկար «քոմիթէճի»ներ շղթայակապ վիճակի մէջ Սելանիկ փոխադրուեցան:

ՍԵԼԱՆԻԿԻ վերաքննիչ ատեանի նախորդ ընդհ. դատախազ Սամի պէյ պաշտօն ստացաւ Էնկիւրի, Քիւթահիա և Եօզղատ երթալ քննական պտոյտ մը կատարելու համար:

ՑՈՐԵԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Բարիզ, 5 Յունիս.— Հոս լաւատեսութիւն կը տիրէ Բարիզի ելմտական յանձնաժողովին քննելիք բազմաթիւ խնդիրներու յաջող լուծման մասին:

ԼՈՒՔԱՉԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆՈՒԵՑԱՒ

Վիեննա, 5 Յունիս.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը ընդունեց վարչապետ Մ. Լուքաչի հրաժարականը:

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Լոնտոն, 5 Յունիս.— Պալքանեան պատուիրակները վաղը դարձեալ պիտի գումարուին Լոնտոնի մէջ: Կը կարծուի թէ այդ գումարումը վերջինը պիտի ըլլայ: Յունաստանը շահագրգռող խնդիրները միշտ առկախ կը մնան:

ԿԷՇՕՖԻ ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ՇՈՒՐՋ

Բարիզ, 5 Յունիս.— «Մաթէն»ի Սօֆիայէն կը գրեն թէ Մ. Կէշօֆի հրաժարումը կանխահաս կը նկատուի և նոյն իսկ ընդդիմադիր կուսակցութեանց պետերը հակառակ էին այդ հրաժարման: Այսուհանդերձ Կէշօֆի դահլիճը պիտի վերակազմուի Մ. Տանէֆի կողմէ, մինչդեռ Մալինօֆի մասնակցութեամբ խառն դահլիճ մը կազմուած պիտի ըլլայ:

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԿՆՃԻՌԻՆ ՇՈՒՐՋ

Լոնտոն, 5 Յունիս.— Դեսպանները այսօր կէս օրէն ետքը գումարուեցան: Նիստը տեւեց 2ուկէս ժամ և յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի: Ռիւթըր կ'իմանայ որ մեծ քայլ մը առնուեր է կարգադրմանը համար առկախ խնդիրներուն, ինչպէս են Ալպանիոյ Սահմանադրութեան, Ալպանիոյ հարաւային սահմանագլուխին որոշման և Եգէականի կղզիներուն վիճակին որոշման խնդիրները: Ալպանիոյ հարաւ. սահմանագլուխին և կղզիներուն խնդրոյն լուծումը հաւանաբար իրարմէ կախում պիտի ունենան, վասնզի կղզիներուն մասին դեսպաններուն որոշման վրայ կ'ազդէ Յունաստանի ընթացքը, հանդէպ անոնց որոշման հարաւ. Ալպանիոյ մասին: Գալով այս վերջին խնդրոյն, հաւանական է որ Ֆրանսայի և Իտալիոյ առաջարկներուն միջեւ կարգադրութիւն մը ընդունուի:

Կ'երեւի թէ կղզիներուն մեծ մասը պիտի մնայ Յունաստանի, Թուրքիոյ պիտի մնան Տարտանէլի ամէնէն մօտ գտնուող երկու կղզիները, իսկ Թաշոս կղզին պիտի տրուի Պուլկարիոյ: Գալով Փոքր Ասիոյ դրացի կղզիներուն, Յունաստանէն երաշխաւորութիւն պիտի պահանջուի որ զանոնք չպիտի ծառայեցնէ իբր նաւային կամ զինուորական խարիսխ: Իտալիոյ կողմէ գրաւեալ կղզիները ետ պիտի տրուին Թուրքիոյ, անմիջապէս որ անիկա կատարէ Տրիպոլիսոյ դաշնագրով ըրած յանձնառութիւնները, և տէրութիւնք յետոյ պիտի առնեն այդ կղզիները, հաւանաբար տալու համար զանոնք Յունաստանի:

* * Ռիւթըր կ'իմանայ թէ Թուրք և հելլէն պատուիրակներուն միջեւ կատարուած բանակցութիւնները պատերազմէն առաջ գոյութիւն ունեցող դաշնագիրներուն գործադրման մասին, միշտ ընդհատուած կը մնան, որովհետեւ Հելլէնները կը պնդեն իրենց տեսակէտներուն վրայ, պահանջելով որ իրենց ուզած երաշխաւորութիւնները տրուին, Թուրք պատուիրակներուն հետ նոր բանակցութեանց չսկսած: Հելլէն պատուիրակութիւնը կը յայտարարէ թէ մէկ երկու օրէն պիտի մեկնի Լոնտոնէն: Սակայն կը հաւաստուի թէ սերպ պատուիրակ Բավլովիչ պատրաստելու վրայ է բանաձեւ մը, որ, ինչպէս կը յուսացուի, գոհացում պիտի տայ Հելլէններուն և Թուրքերուն, և անոնց թոյլ պիտի տայ ստորագրել բրոթօքոլը, հաշտութեան ժողովին վաղուան լիագումար նիստին մէջ: Այս բանաձեւը կ'ըսէ թէ Պերլինի Դաշնագրին տրամադրութիւնները իսլամական բարեգործական հիմնարկութեանց և անհատական ստացուածքներու վերաբերեալ երաշխաւորութեանց մասին, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ և զանազան Պետութեանց միջեւ կնքուած բոլոր մասնաւոր պայմանագրութիւնները պէտք է որոշուին գործադրութեան մանրամասնութիւնները այն միջոցներուն, որոնց անհրաժեշտութիւնը զգալի պիտի ըլլայ: Յունաստանի կողմէ պահանջուած հաւաստիքները պէտք է նշանակուին բրոթօքոլին մէջ: Կը հաւաստուի թէ Թուրքիա առարկութիւն չունի այս պահանջումին դէմ, եթէ Յունաստան ընդունի ստորագրել բրոթօքոլը: Սերպ պատուիրակները պիտի մեկնին Լոնտոնէն յառաջիկայ Բշ.:

ԶԷՆՔԻ ՏԱԿ ԿԸ ԿԱՆՉՈՒԻՆ

Աթէնք, 5 Յունիս.— Պաշտօնաթերթը հրատարակեց Արքայական հրամանագիր մը, որով զէնքի տակ կը կանչուին 1913ի զինուորցուները:

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԱՌՋԵՒ

Սելանիկ, 5 Յունիս.— Հելլէն նաւատորմին մէկ մասը այժմ համախմբուած է Սելանիկի նաւահանգիստը, ուր կան հիմա 13 մարտանաւ, ի մէջ այլոց Աւէրօֆ զրահաւորը, և մէկ քանի թորփիլանաւ: Նաւատորմին մէկ մասը վաղը պիտի երթայ Լէմնոս, որ պիտի ըլլայ ապագայ յենակէտը Հելլէն նաւատորմին: Պուլկար Զօր. Իվանօֆ և Հասսքչիէֆ երէկ այցելեցին Աւէրօֆ զրահաւորը: Մ. Վէնիզէլոս վաղը պիտի մեկնի Սելանիկէն:

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Սօֆիա, 5 Յունիս.— Պուլկար Հեռագրական Գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ ո և է դէպք պատահած չէ Շթիպ, ուրկէ Սերպերը ետ քաշեցին իրենց զօրքը: Պուլկար բանակները խիստ հրաման ստացեր են խոյս տալու ո և է դէպքէ:

ԱՎԼՕՆԻԱՅԻ ՄԷՋ ՑՈՅՑ

Հռոմ, 5 Յունիս.— Ավլօնիայէն կը հեռագրուի թէ երէկ միթինկ մը տեղի ունեցաւ բողոքելու համար Սիւամէրայի Յունաստանի միացման դէմ: Միթինկէն ետքը ներկաները ցոյց կատարեցին հիւպատոսարաններու առջեւ, յայտարարելով թէ Սիւամէրիա մինչեւ իր արեան վերջին կաթիլը պիտի կռուի Յունաստանի դէմ:

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐԸ

Բարիզ, 5 Յունիս.— Մամուլէն ստացուած տեղեկութիւններուն նայելով, Պուլկար բանակին յոգնած վիճակը պիտի ստիպէ Պուլկարիան տեղի տալ Սերպիոյ: Ապա թէ ոչ, այս վերջինը վերջնագիր պիտի տայ Սօֆիայի դահլիճին և գրաւուած երկրամասերը Սերպիոյ պիտի կցէ: Պելկրատէ առնուած հեռագիրներու նայելով, ժողովրդային զգացումը խիստ նպաստաւոր է պատերազմին:

ԲԱՐԻԶԻ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ

Լոնտոն, 5 Յունիս.— Զրոյց կայ թէ Եռեակ Զինակցութիւնը պիտի հաւանի խորհրդակցական ձայն տալ պատերազմիկներուն ելմտական յանձնաժողովին մէջ, բայց պայմանաւ որ Թուրքիա մէկ ձայն և Պալքանեան չորս պետութիւններն ալ ամէնքը միասին մէկ ձայն ունենան:

Բարիզ, 5 Յունիս.— Ելմտական յանձնաժողովին աշխատութեանց վրայ խօսելով, «Թան» կը քննադատէ այն գաղափարը թէ ֆրանքօ-գերման պայքար կը տիրէ յանձնաժողովին մէջ, ինչ որ քաղաքական մեծ անպատեհութիւններ պիտի ունենայ: Պատասխանելով «Տէյպա»յի, որ կը յայտարարէ թէ Ռուսիոյ ճշմարիտ քաղաքականութեան կը ծառայէ և ո՛չ թէ կարգ մը Ռուս անձնաւորութիւններու, «Թան» կը գրէ. «Տէյպա» Եռեակ Համաձայնութեան շահը կը վտանգէ Ռուս քաղաքականութեան անիշխանական մէկ պատկերը գծելով»: Այս տեղ սա տպաւորութիւնը կայ թէ «Տէյպա» պարզապէս ըսել կ'ուզէ «Թան»ի թէ ինք Մ. Իզվօլսքիի անձնական քաղաքականութիւնը կը ցոլացնէ: «Տէյպա» այս միջոցին կէս պաշտօնական շրջանակներու կարծիքին թարգմանը կը հանդիսանայ:

ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ ԵՒ Մ. ԲԻՇՕՆ

Բարիզ, 5 Յունիս.— Արտաքին գործոց նախարար Մ. Բիշօն այս առտու ընդունեց օսմ. պատուիրակ Ճավիտ պէյը: Տեսակցութիւնը դարձաւ մենաշնորհներու և երկաթուղիներու խնդրոյն վրայ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԼԻԱԶՕՐՈՒԹԻ՛Ւ Ն Կ'ՍՏԱՆԱՅ

ԹԻՒ 17 ԽԱՖԻԷԻ ԽՆԴԻՐԸ... ՋՈՒՐԸ Կ'ԻՅՆԱՅ

Նիստը բացուեցաւ ժամը 3ին, ատենապետութեամբ Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ.ի և նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, ի ներկայութեան 45 երեսփոխաններու, որոնց թիւը յետոյ յանգեցաւ 55ի:

Ատենական գործողութեանց կարգին կարդացուեցաւ Տօքթ. Թէրզեան էֆ.ի մէկ գիրը, որով ճամբորդութեան պատճառաւ բացակայիլը կը յայտնէր:

Կրօնական Ժողովը իր պաշտօնավարութեան օրինական երկամեայ շրջանը աւարտած ըլլալուն պատճառաւ հաւաքական հրաժարական ներկայացուցած էր: Օրակարգ անցաւ:

Մի քանի երեսփոխաններ հարցում կ'ուղղէին Վարչութեան, վերջերս հրատարակուած նահանգային օրէնքին անբաւականութիւնը մէջ բերելով, կը շեշտէին թէ հայ տարրը շատ տեղեր զըրկուած է, և կարգ մը պատճառաբանութիւններ մէջ բերելով, ինչպէս այդ ընտրութեանց գործը «միւթէքալիպէ»ներու յանձնուած ըլլալու պարագան են., կը հարցնէին թէ Քաղաքական Ժողովը ի՞նչ կը մտածէ այս մասին և ի՞նչ միջոցներ ձեռք առած է, որպէսզի արդար հիման վրայ դրուի գործը: Հակառակ պարագային կը հրաւիրէին որ համազգային ձեռնպահութիւն պահուի:

Թեր ու դէմ խօսողներէ վերջ, Վարչութեան կողմէ Վահան էֆ. Փափազեան խօսք առնելով առաջարկեց որ խնդիրը Վարչութեան յղուի, որովհետեւ Վարչութիւնը դեռ այդ մասին վերջնական եզրակացութեան մը չէ յանգած:

Հմայեակ Սրբազան առաջարկեց չէզոք մնալ:

Դաւիթ էֆէնտի Տէր Մովսէսեան ըսաւ թէ եթէ մասնաւոր ցոյցի նպատակաւ է որ չէզոք պէտք է մնալ, սխալ է, իսկ եթէ համոզում գոյացուի թէ նահանգային օրէնքին գործադրութիւնը վնասակար է ազգային շահուց տեսակէտով, վարչութեան իրաւասութեան սահմանին մէջ է հարկ դատած եղանակով շարժիլ: Ի վերջոյ վարչութեան յղուեցաւ խնդիրը:

Անտոն էֆ. Թարագ կը հարցնէր թէ ինչո՞ւ կարող վարդապետներ չեն եպիսկոպոսանար: Այս հարցումը, որ դժգոհութեան տեղի տուաւ և անպատեհ համարուեցաւ մասնաւորապէս ազատականներու կողմէ, յղուեցաւ պատկանեալ Ժողովին:

Խօճասարեան էֆ. տեսակ մը պաշտպանողական ըրաւ Թարագ էֆ.ի հարցումին, ժողովրդային իրաւանց և ձայնի տեսակէտով և առաջարկեց յղել Կրօն. Ժողովին:

Գասպարեան էֆ. յանուն Վարչութեան ըսաւ որ Խառն Ժողովը պիտի զբաղի ի մօտոյ այս խնդրով ու խնդիրը փակուեցաւ:

Ատենապետը հրաւիրեց երեսփոխանները ներկայ գտնուիլ Ազգ. Սահմանադրութեան 53րդ տարեդարձի հանդէսին, որ պիտի կատարուի այս կիրակի Հիւանդանոցի հանդիպակաց պարտէզին մէջ:

[illegible] դադար տրուեցաւ մեծամասնութիւն գոյացնելու համար:

Ժամը 5ուկէսին նիստը վերաբացուեցաւ ի ներկայութեան 55 երեսփոխանաց և ժողովը անցաւ օրակարգի Ա. խնդրոյն, որ էր Գ. ատենապետի ընտրութիւն:

Քուէարկութեան մասնակցեցան 46 երեսփոխան և Յակոբ էֆէնտի Պօյաճեան եռեսուն ձայն ստանալով հռչակուեցաւ Գ. Ատենապետ Ազգ. Ժողովոյ:

Ժողովը յետոյ անցաւ օրակարգի Բ. խնդրոյն, որ էր Երուսաղէմի խնդիր. կարդացուեցաւ խորհրդարանական Յանձնաժողովի ընդարձակ մէկ տեղեկագիրը, որ թուելէ յետոյ մինչեւ հիմա ձեռք առնուած միջոցներուն վիժումը, կ'եզրակացնէր թէ պէտք է վանական գործերը բաժնել երեք մասի.— Ա.— Կրօնական. Բ. Տնտեսական և Գ.— Ուսումնական (ժառանգաւորաց վարժարան, տպարան, թանգարան են.), կ'առաջարկէր միաբանութեան վրայէն հանելով մատակարարութեան բեռը, որպէս զի անոնք կարենան նուիրուիլ զուտ իրենց կրօնական պաշտամանց և Ս. Տեղեանց պահպանման հոգերուն յանձնել զայն վարչութեան կողմէ ընտրուած աշխարհական յանձնաժողովի մը: Տեղեկագրին հետ ներկայացուած էր նաեւ այս մասին 4 յօդուածէ բաղկացած ծրագրի ուրուագիծ մը:

Առաջին անգամ խօսք առաւ Ներսէս էֆ. Օհանեան որ յիշելէ վերջ թէ 1860ին երբ Երուսաղէմի Պատրիարքական ընտրութեան խնդիր ըլլալով, ներսէն դուրսէն պայքար մը ծնունդ առաւ, որ նոյն իսկ ծեծկռուքի յանգեցաւ, այժմու վիճակին անդրադառնալով, ըսաւ թէ չէ կարելի երկու տէրանց ծառայել, թէ պաշտամունք կատարել և թէ մատակարարութիւն ընել, մանաւանդ կրօնական մը որ դրամի խնդրէն չհասկնար: Յետոյ ամփոփ պատմականը ընելով Երուսաղէմի վերջին անցուդարձերուն, պատուիրակութեանց տեղեկագիրներէն եզրակացուց թէ ամէնքն ալ համամիտ գտնուած են թէ յոռի մատակարարութիւն կայ վանքին մէջ. ի վերջոյ եզրակացնելով առաջարկեց որ խորհրդարանական յանձնաժողովին տեղեկագիրը ընդունուի, փափաք յայտնելով որ Ազգ. Ժողովը նոյն իսկ ընտրէ վանական Տնտեսական խորհուրդ մը, աշխարհականներէ բաղկացեալ, բայց ի հարկին անոր մէջ առնելով նաեւ կարող միաբաններ եւս:

Վարչութեան կողմէ Վ. Փափազեան էֆէնտի ըսաւ թէ մինչեւ որ այս կարգադրութիւնները որոշուին, ժամանակ պիտի անցնի, մինչդեռ վանքին վիճակը անտանելի դարձած է, տեղապահը խոյս տուած է, ապօրէնի կերպով ուրիշ տեղապահ մը ընտրուած է, Ցանկալի է որ, յարեց, Յանձնաժողովը անմիջական և գործնական միջոցներ եւս առաջարկէր, ընդհուպ գործադրութեան դրուելիք:

Պարզեւ էֆ. Փափազեան յայտնելով թէ նախորդ նիստին մէջ իր բարեկամներուն խնդրանքով չէ ուզած խօսիլ, յայտարարեց թէ թէեւ ֆիզիքապէս ծեծը ինք կերաւ, բայց ատոր բարոյական հարուածը ուղղուած է ամբողջ ազգին արժանապատուութեան, ապա ներբողական բերաւ իր կրկնակ առաքելութեանց, աւելցնելով թէ ինք արդէն ժամանակին իր տուած բազմաթիւ տեղեկագրերով ցոյց տուած է պէտք եղած դարմանները և ձեռք առնուելիք միջոցները, բայց դժբախտաբար վարչութիւնը զանոնք բարձի թողի ըրած է:

Հետզհետէ խօսեցան նաեւ Դաւիթ Տէր Մովսէսեան, Վարդգէս, Ժ. [illegible], Միհրդատ Հայկազն էֆէնտիներ, որոնք գրեթէ ամէնքն ալ համակարծիք գտնուեցան Յանձնաժողովին եզրակացութեան, բայց առաջարկեցին այս անգամ գոնէ կտրուկ և միանգամ ընդ միշտ անդառնալի կերպով լուծել այս խնդիրը:

Մանկունի Սրբազան ըսաւ թէ ինք չի հաւատար որ կարելի ըլլայ վանքը կա-

[illegible]

ՆԻՆԷՍ ԵՊԻՍ. ՋԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

[illegible]

ԿԵԱՆՔԸ ՀԱՅԱՐԱՆԻՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

[illegible]

ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

[illegible]

ՀԱՅԱԳԻՐ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

[illegible]

չանը չվտանգուի։ Միութիւնը որոշեց նաև հաղորդել վարչութեան թէ միացման պարագային պատրաստ է իր աշխատութեան բաժինը բերել միացեալ որբանոցի խնամակալութեան մէջ։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐ

Հոկտեմբերին Իզմիթէն Չաթալճա գացող հայ զինուորներէն Պիլէճիկի ալայի իքինճի թապուրի, իքինճի պէօլիւկի, պիրինճի թ աքըմի, իքինճի մանկային պատկանող Աստաքազարցի Սրապիոնի որդի Յովհաննէսի մասին իր մեկնումէն ի վեր ո և է լուր ստացուած չըլլալով մարդասիրաբար կը խնդրուի յիշեալի մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն որ իմաց տան նամակով մը Աստաքազար Ս. Սափրիչեանի հասցէին։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ.— Գում Գաբուի Բարեկամաց Անգլիական վարժարանի ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ վարժարանին հանդիսասրահը, ներկայութեամբ Հայ և Անգլիացի խուռն բազմութեան մը։ Արտասանութիւններ և ներկայացումներ տեղի ունեցան աշակերտուհիներուն կողմէ մեծ յաջողութեամբ։ Հանդէսին «գլուխ»ն կը կազմէր վերջին կարգին կողմէ ներկայացուած Շուշան Շաւարշանայ թատերախաղը, զոր այնքան չսպասուած յաջողութեամբ ներկայացուցին բուռն ծափեր խլելով։ Արտասանութիւններուն մէջ ամենէն յաջողագոյնը հանդիսացաւ Օր. Սիրանոյշ Ջարիֆեան, որ Նալպանտեանցի «Երազ»ը արտասանեց։ Անվերջանալի ծափեր խլելով ստիպուեցաւ կրկին անգամ արտասանել։ Հանդէսէն վերջ հիւրերը և աշակերտներու ծնողները առաջնորդուեցան մասնաւոր սրահը ուր պատուասիրութիւններ և շնորհաւորութիւններ եղան։

Այս առթիւ գնահատութեան արժանի է վարժարանին համակրելի Տնօրէնուհին, Միս Գրիֆթին, որ այնքան քիչ ժամանակուան մէջ վարժարանը չատ բարեկարգ վիճակի մը վերածեց։

ՅՈՎՍԷՓ Խորենեան, Սկիւտարցի, Սերպիա գերի տարուած Հայ զինուոր երիտասարդին վրայ ամիսներէ ի վեր ո և է լուր առնուած չէ։ Խեղճ մայրը երկրորդ անգամ ըլլալով կը խնդրէ տեղեկութիւն ունեցողներէն որ մարդասիրաբար հաճին հաղորդել թերթիս միջոցաւ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ «Բազուկ» մանկապաշտպան Միութեան ամսոյս 18ին տեղի ունեցած ընդհ. ժողովին մէջ մեծամասնութիւն գոյացած չըլլալով, սոյն միութեան համակիր և բաժանորդ անդամները այս կի-

-րակի կէս օրէ առաջ ժամը տասնուկէսին (Ա. Ե.) Սկիւտարի Ցառաջդիմական միութեան լսարանը ստիպողաբար վերստին ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին։ Այս անգամ ինչ որ ալ ըլլայ ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի։

ԿԻՐԱԿԻ, երկրորդ Ծաղկազարդ (26 մայիս), Գուզկունճուքի քարոզիչ Տ. Մաղաքիա Եպ. Տէրունեան հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ և ապա հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Դպրաց Դասուն և եկեղեցւոյն նախկին վաստակաւոր դպրաց ննջեցեալներուն համար։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ համար երեք ազգ. երեսփոխաններու ընտրութիւն պիտի կատարուի մօտերս։ Հնչակեան կուսակցութեան ընտրելիներն են Տեարք Եակոբ Աւետիսեան (Արծրունի) Յակոբ Նշանեան և Ներսէս Զաքարեան։

ՍՏԱՑԱՆՔ Գրիգոր էֆ. Սարաֆեանի հեղինակած վէպը ՄՍՂԱԳԱՐՏ ՍՈՐԱՔՈՒՅՐԸ որ իրական կեանքէ առնուած յուզիչ և խիստ հետաքրքրաշարժ պատմութիւն մըն է։ Կը ծախուի 60 փարա գնով։

ԿՐԿՕ, ԿՐԿՕ

«Կրկօ» ազգ. երգիծաթերթի հրապարակ ելաւ այսօր և կը ծախուի ամէն կողմ։ Մնայուն աշխատակցութիւն Եր. Քոթանի։ Խազմօթիւ սրամիտ յօդուածներ։ Հինգ մեծադիր ծաղրանկարներ՝ ազգային ու քաղաքական նիւթերու շուրջ։ Միշտ առաջ փարայ է «Կրկօ»ն։

ՍՏԱՑԱՆՔ Ֆրանսուա Գոբէի «Դարբիններու գործադուլը» երկին հայերէն թարգմանութիւնը։ Թարգմանիչը՝ Յովհաննէս Գմբէթեան յաջող տաղաչափութեամբ մը հայերէնի վերածած է Գոբէի այդ գեղեցիկ կտորը։ Գինն է 40 փր.։

ԵԹԷ ՉԷՔ ՀԱՒԱՏԱՐ

Անգամ մը աչքէ անցուցէ՛ք «ՇՈՒՇԱՆ» վիպաթերթը, որուն Գ. թիւը հրապարակ ելաւ այսօր, ճոխ ու հետաքրքրաշարժ բովանդակութեամբ։ Մեր լաւագոյն գրողները կ'աշխատակցին թերթին և օտար հեղինակներու ամենէն յաջող գրուածքները լոյս կը տեսնեն «ՇՈՒՇԱՆ»ի մէջ։ Հակառակ իր բատուար ծաւալին ու պատկերազարդ ըլլալուն, մէկ թիւը քառասուն փարա կ'արժէ։

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ և ապագայ իրողութիւնները այս տարուան մէջ գուշակող» անունով գիրք մը հրապարակ ելաւ, հեղինակութեամբ Ալի Հաֆիի. գին 1 ղրուշ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ ԱԶԱՏ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ

Օսմ. գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ մայրաքաղաքիս առեւտրական գոնագուն շրջանակներու մէջ այս միջոցիս կ'ուսումնասիրուի Կ. Պոլիսը ազատ նաւահանգիստ ընելու խնդիրը և թէ այս ուսումնասիրութեան արդիւնքները քիչ ատենէն պիտի ներկայացուին օսմ. կառավարութեան։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՃԱՄԲԱՆԵՐԸ

Տիգրանակերտ-Բաղէշ (երեք հարիւր քսան քիլոմէթր երկայնութիւն), Խարբերդ-Կարին (հարիւր վաթսուն քիլոմէթր), Խարբերդ-Տէրսիմ-Երզնկա (հարիւր ութսուն քիլոմէթր) ճամբաներու շինութիւնը որոշուած ըլլալով, Բ. Դուռն էն հարկ եղած պիւտճէն պահանջուած է։

ԵՐԵՔ ՄԻԼԻՈՆԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

«Պիւլթէն Ֆինանսիէ» կը գրէ թէ նախարարաց խորհուրդին որոշման համաձայն ելմտական նախարարը 3 միլիոն ոսկիի փոխառութեան շուրջ եղած առաջարկներուն մէջէն ընտրութիւն կատարուելէ առաջ օսմ. պանքային պիտի դիմէ։ Եթէ օսմ. պանքան յիշեալ փոխառութիւնը կատարել չուզէ, այն ժամանակ կառավարութիւնը ամենէն նպաստաւոր պայմաններ առաջարկող Ֆրանսական սեղանաւորական խմբակին պիտի դիմէ։

ՍԱՍՏԻԿ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Կացութիւնը խիստ ծանր կը նկատուի։ Ամբողջ քաղաքին վրայ կարծես մղձաւանջ մը կը ծանրանայ, թէ խիստ կարեւոր դէպքերու նախօրեակին կը գտնուին։ Յոյները և Պուլկարները կարծես մէկէն ի մէկ յարձակում պիտի ընեն իրարու վրայ։ Հելլէն իշխանութիւնք վերջին պահուն արգիլեցին օսմ. հպատակներուն քաղաքէն մեկնումը։ Վերջերս եղած մարդահամարը յուսախաբութիւն պատճառեր է Յոյներուն, որովհետեւ արդիւնքէն տեսնուեր է որ Սելանիկի մէջ չատ աւելի Պուլկար, Ռումէն և Անհավատ կայ քան թէ Յոյն։ Իբր թէ շատ մը բնակիչներու սպառնալիք եղեր է իբրեւ Յոյն արձանագրուիլ տոմարներուն մէջ։

ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Բչ. իրիկուն Պելկրատի մէջ յանկարծ ձերբակալուեցաւ Էսքրնէի աջեւ սերպ զօրքերուն հրամատար զօրավար Սթէփանովիչ։ Այս ձերբակալումը Սերպիոյ մայրաքաղաքին մէջ ահագին իրարանցում մը առաջ բերաւ. այլանդակ զրոյցներ շրջան կ'ընեն։ Կ'ըսուի թէ Սթէփանովիչ սաստիկ հակառակորդ մըն է Պուլկարիոյ և Սերպիոյ միջեւ պատերազմի մը, և օրուան կառավարութեան մասին կծու դիտողութիւններ ընելէ չէր քաշուեր։

ՍԻԼԻՍՏՐԷԻ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ

Սիլիստրէի Ռումանիոյ յանձնումին ձեւակերպութիւնները կատարուելու վրայ են։ Երկու յանձնաժողովներու անդամները ընտրուեցան, որոնք պիտի գծագրեն որոշելու Սիլիստրէի շուրջ երեք քիլոմէթր լայն գօտին, նաեւ այն գօտին, որուն մէջ Պուլկարիա իրաւունք պիտի չունենայ ամրութիւններ շինելու։ Ուրիշ յանձնաժողով մը պիտի զբաղի Սիլիստրէէն մեկնելու փափաք ունեցող Պուլկար բնակիչներուն վնասուց հատուցում ընելու։ Յանձնաժողովի անդամներուն անունները պիտի հաղորդուին պուլկար կառավարութեան, որ իր կարգին նոյն ատենանը և կարգը ունեցող անդամներ ալ ինք պիտի նշանակէ։

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՏԻԺ ԱՌՆԱՒՈՒՏՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Միլանի Ալպանիական քոմիթէն Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին խնդրագիր մը տալով, կ'աղերսէ որ Կորիցայի մէջ Յոյներէն վար դրուած երկու հարիւր քրիստոնեայ և 4 իսլամ Ալբանացիներուն ազատութիւնը ձեռք բերուի, որոնք մահուան դատապարտուած են։

ՖՐԱՆՔԵՒԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

«Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկ» Կ. Պոլսէն հետեւեալը կը հրատարակէ.— Անատօլուի երկաթուղիներու գերման ընկերութիւնը կը բողոքէ սա՛ կերպով.— Ֆրանսական սէնտիքա մը, Ռուսիոյ օժանդակութեամբ մենաշնորհ խնդրած է Սեբաստիայէն Տիարպէքիր (Խարբերդի վրայ) երկաթուղիի գծի մը համար։ Անատօլուի գերման ընկերութիւնը այս մենաշնորհին մէկ մասին դէմ կը բողոքէ, կրւթնելով 1888ին իր ձեռք բերած մէկ կարգադրութեան, որուն համեմատ նախապատուութեան իրաւունք տրուած էր նոյն մենաշնորհին համար։

ԵՐԿՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

Մակեդոնիոյ դաշտերուն վրայ ճակատամարտի յաջողութիւններուն ի յիշատակ, Գարատաղի Նիքոլա և Սերպիոյ Բէթէր թագաւորները իրենց գահաժառանգներուն հետ պիտի գտնուին ի մօտոյ որոշեալ վայր մը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱԼՔԱՆԻ ՄԷՋ

ՍԵՐՊԵՒՀԵԼԼԷՆ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ զրոյց կը շրջի որ Սերպեւհելլէն զինակցութեան պայմանագրութիւն մը ստորագրուեր է երէկ Աթէնքի մէջ և թէ երկու երկիրներուն սպայակոյտի պետերը համաձայներ են ի հարկին գործակցելու Պուլկարիոյ դէմ։ Կէչօֆի դահլիճին հրաժարականը, խաղաղութեան տեսակէտով դէշ նշան կը համարուի։ Կացութիւնը ծանրացած կը թուի դաշնակիցներուն միջեւ։ Պալքանեան պետութեանց չորս վարչապետներուն Սելանիկի մէջ խորհրդակցութիւնը տեղի պիտի չունենայ, կ'ըսուի թէ այսպիսի խորհրդակցութիւն մը աւելի լաւ կ'ըլլայ Բարիզի կամ Լոնտոնի մէջ, որպէս զի դեսպաններուն աջակցութիւնը խնդրուի ի հարկին։ Սօֆիայի մէջ այն կարծիքը կայ թէ այդ հաւաքումը ապարդիւն պիտի ըլլայ։ Չորս վարչապետներուն Բեթերսպուրկ երթալու զրոյցն ալ չի հաստատուիր։

«ՀԱՄԻՏԻԷ»Ն ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԵԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի.— «Համիտիէ» յածանաւին ընդունելութեան համար մեծ պատիւներ պիտի ըլլան Թրքական ջուրերուն մէջ։ Արտասովոր ընդունելութիւն կը պատրաստուի յածանաւին հրամատար Րէուֆ պէյին համար։

Ի՞ՆՉ ԿՐՆԱՅ ԸԼԼԱԼ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

«Թան» հետեւեալը կը գրէ.— Հիմակ որ Դաշնակիցներուն միջեւ պատերազմի մը հեռանկարը ջնջուած կը թուի, Թուրքիա այլեւս կրնայ մտնել խնայողութեան ճամբուն մէջ։ Արդէն պէտք ունի իր գործերու բովանդակ ազատութեան և բոլոր իր միջոցներուն, իրեն մնացած հողամասերուն կազմակերպութեան սկսելու համար։ Եթէ Եւրոպա հաւանի այս նպատակաւ բարոյական և ելմտական օժանդակութիւն մը ընծայել Թուրքիոյ, այն ապահովութեամբ միայն կրնայ ըլլալ որ իրեն ընծայուած միջոցները և դիւրութիւնները նուիրուին խաղաղարար գործերու և բարենորոգումներու, առանց որոնց իր Ասիականստացուածքներուն վիճակը անորոշ կը մնայ։ Պէտք է որ այս ուղղութեամբ Թուրքիա ի գործ դնէ իր բոլոր արթնամտութիւնը, եթէ չուզեր յանկարծակիի գալ Անատօլուի և մասնաւորապէս Հայաստանի մէջ։

ՖՐԱՆՔԵՒԹՈՒՐՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Պիւլթէն Ֆինանսիէ» Բարիզէն կ'իմանայ թէ Թուրքիոյ մէջ Ֆրանսական ճարտարարուեստ մտնելու համար Ֆրանսայի և Թուրքիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնները յաջող կերպով կը շարունակուին։ Կը յուսացուի թէ մօտ ատենէն երկու կողմերու միջեւ համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ։ Սեւ ծովու երկաթուղիներու խնդրին շուրջ համաձայնութիւն գոյացուած է արդէն, որուն համեմատ յիշեալ երկաթուղիի գիծերու շինութիւնը երկաթուղիի Րէժիին պիտի յանձնուի և Բարիզի մէջ սեղանաւորական մարմին մը այս մասին փոխառութիւն պիտի ընէ Թուրք կառավարութեան։ Բանակցութեան առարկայ եղող միւս խնդիրներու մասին ալ քիչ ատենէն համաձայնութիւն գոյացնել կարելի պիտի ըլլայ։ Նէճիպ Աաֆարի և նոր նաւահանգիստներու խնդիրներն ալ մօտ ատենէն պիտի կարգադրուին։

ԷՍԱՏ ՓԱՇԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Սերպ սպայակոյտի զինուորական մը համագգեստով Թիրանայի մէջ Էսատ փաշայի ներկայացաւ։ Կ'ըսուի թէ շատ կարեւոր պաշտօն մը ունի անոր մօտ։ Լոյտի շոգենաւ մը Տուրացցօ վրաւ մեծաքանակ պարէն տանելով Էսատ և Ճավիտ փաշաներու բանակներուն։ Ժողովուրդին մէջ յուզում կը տիրէ, կարծելով թէ զինուորները դեռ երկար ատեն Ալպանիոյ մէջ պիտի մնան։ Տուրացցոյի, Թիրանայի և Ալէսիոյի մէջ 3 հազար Թուրք կը գտնուի։ Ասոնց հրամատարն է Մահմուտ Բեամիլ։ Ասնաւուտները Ճավիտ փաշայի երկու ձիերը գողցեր են։ Մարդ ղրկելով Էսմէր փաշայէն պահանջեց որ գողերը երեւան հանուին։ Էսմէր չպատասխանեց։ Ասոր վրայ Ճավիտ փաշա կէս գիշերին իր մարդոցմով առաջացաւ Ֆիէրի, ուր կը գտնուէր Էսմէր, և վերջնագիր մը տալով անոր, պարտաւորեց զայն վճարել գողցուած ձիերուն գինը 6 հազար ֆրանք։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն «Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի.— Յոյն շոգենաւային գործակալները խնդրեցին Բ. Դուռնէն որ նաւարկութիւնը վերսկսի Յունաստանի և Թուրքիոյ միջեւ։ Բ. Դուռը մերժեց այս խնդիրքը, յայտարարելով թէ Յունաստան տակաւին չէ ստորագրած բրոթօքօլը, որմէ վերջ միայն հաշտութիւնը իրականութիւն կը գտնէ։ Նոյնիսկ եթէ ստորագրէ, մասնաւոր համաձայնութիւն մըն ալ պէտք է կնքուի։ Գործը կը քննուի սակայն Նախարարաց Խորհուրդին մէջ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

*** Անատօլուի մէջ շինուելիք երկաթուղիներու կարգին կայ նաև Տիգրանակերտէն Պազտատ երկաթուղիի գծի շինութիւնը։ Այս գիծը, որ հարիւր ութսուն քիլոմէթր երկայնութիւն ունի, պիտի յանձնուի Անատօլուի երկաթուղիի ընկերութեանց, որուն հետ կառավարութիւնը մօտ ատենէն բանակցութեան մէջ պիտի մտնէ։

*** Պիթլիսի նախորդ կուսակալ Նէ օիմ պէյ Հիճազի կուսակալ անուանուեցաւ։

*** Կ'ըսուի թէ օսմ. դեսպաններուն մէջ մօտերս փոփոխումներ պիտի ըլլան և մասնաւորապէս Երրեակ Համաձայնութիւնը կազմող տէրութիւններուն մօտ նոր դեսպաններ պիտի կարգուին։

*** Երկրագործական ապահովագրութիւն մը հաստատելու ծրագիր մը կը մշակուի ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ։ Այս ծրագիրը շուտով պիտի գործադրուի։

*** Կէչօֆի դահլիճին հրաժարումը և Տէմոկրատ կուսակցութեան իշխանութեան գլուխ անցնելու հաւանականութիւնը Բարիզի սակարանի թաժնեթուղթերուն գնոյն վրայ շատ դէշ ազդած է. իբրեւ ատոր արդիւնք Պոլսոյ սակարանին թաժնեթուղթերուն գինն ալ անկում կրած է։

*** Երէկ Հայտար Փաշայէն մեկնող շոգենաւ մը կէս ճամբան հասնելու միջոցին կիներու յարկաբաժինէն 18 տարեկան թրքուհի մը ինքզինքը ծովը կը նետէ։ Յետոյ մօտակայ նաւերը օգնութեան կը փութան և կ'ազատեն զինքը։ Մինչեւ օգնութեան հասցուիլը թրքուհին ճարպիկօրէն կը լողար։ Թրքուհիին անձնասպանութեան պատճառները տակաւին յայտնի չեն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԼԲԱՆԱՑԻՆԵ ՈՒ ՑՈՅՑ ՎԱԼՈՆԱՅԻ ՄԷՋ

Հռոմ, 5 Յունիս.— Կը ծանուցուի թէ հինգ հազար ալպանացիներ հսկայ ցոյց մը կատարեցին Վալոնայի իտալական հիւպատոսարանին առջեւ, բողոքելու համար Ալպանիոյ հարաւային սահմաններուն մասին Յունաստանի բրած պահանջումներուն դէմ։ Ցուցարարները հեռագիր ղրկեցին մարքիզ տի Սան Ճուլիանոյի։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Լոնտոն, 5 Յունիս.— Կը ծանուցուի թէ Լոնտոնի Թուրքեւպալքանեան պատուիրակներուն միջեւ ներկայիս գոյութիւն ունեցող բանակցութիւնները կը դառնան հետեւեալ կէտերուն շուրջ։

Թուրքիա ընդհ. ներումը կը պահանջէ կասկածի ենթարկուած խուլումներուն համար, բանակներու ցրուում, հեռագրական և թղթատարական ծառայութեանց անմիջական վերահաստատութիւն, դաշնակիցներուն կողմէ գրաւուած երկիրներուն մէջ բնակող օսմանցիներուն միջեւ թրքական տարրին ազդեցութեան պահպանումը, և կրօնական հաստատութեանց համար վնասուց հատուցում։ Եւ սակայն պատուիրակները կը պահանջեն որ Բարիզի Յանձնաժողովը միայն այս վերջին խնդիրը կրնայ լուծել։

ՀԱԿԱԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Հռոմ, 5.— Բարիզէն «Թրիպունա»ի վերապահութեամբ կը հեռագրեն թէ Բարիզի մէջ երեւան հանուած է հակազինուորական դաւադրութիւն մը ամբողջ Ֆրանսայի համար, որ նպատակ ունէր կառավարութեան գործունէութիւնը ջլատել գործադուլի մը պարագային, և ձերբակալութեան չատ մը անձեր, որոնք զինուորական ծառայութեան դէմ ըմբոստութեան և դասալքութեան կը մղէին։ Փաստացի չատ կարեւոր վաւերագրեր ձեռք ինկան։ Այսուհանդերձ այս լուրը դեռ չէ հաստատուած։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

1913 Մայիս 21|3	Ղրշ.
Երէկ առտու բացուեցաւ	94 39
Ամենէն վար գին	94 37
Ամենէն բարձր գին	95.—
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	95.37

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

	Ֆր.
Երէկ առտու բացուեցաւ	196 12
Ամենէն վար գին	196.—
Ամենէն բարձր գին	196 12
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	196.—

ԲՈԼՈՐ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՕԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ
ԱՆԱՁՈՒԳԱԿԱՆ ԴԵՐՁԱԿ
ԱՐՇԱԿ ՇԱՀԱՊԵԱՆ
Տուչուներ Ռէժումէի գրան դէմ, Թիւ 38
Ճաշակի տէր եղող ամէն ոք անհրաժեշտօրէն պէտք է փութայ իր հագուստները կարել տալ սոյն վաճառական դերձակին ՋԱՓՈՒ ՎՐԱՅ, եթէ կ'ուզէ հագուիլ վայելուչ, նորաձեւ ու շիք։ Ունի եզանակին յարմար Անգլիական և Ֆրանսական կերպասներու ճոխ մթերք մը։ Անգամ մը կարել տուողը այլեւս չբաժնուիր։ Դիմեցէք և անպայման գոհ պիտի մնաք։ 10—2

53 ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԻՐԱԿԻ, 26 ՄԱՅԻՍ 1913
Ս. ՓՐԿԻՉ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՊԱՐՏԷԶԸ
ԵԷՏԻ-ԳՈՒԼԷ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ.— Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպ. Դուրեանի կողմէ. Ս. Փրկչի Եկեղեցւոյն մէջ, սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամը 8 (ը. ե.)։ Հոգեհանգստեան պաշտօն՝ Ազգ. Սահմանադրութեան մեծանուն հիմնադրաց յիշատակին։ Եկեղեցական երգեցողութիւնք՝ յատկապէս հրաւիրուած դպիրներու կողմէ, առաջնորդութեամբ Գ. Մեհտերեան էֆ.ի և մասնակցութեամբ Գեր. Տ. ԿՈՄԻՏԱՍ ՎՐ.ի։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ.— Առաջին սեղան նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ժամը 11 ու կէսին (ը. ե.)։ Բաժակաճառեր մի միայն նախապէս որոշուած անձերու կողմէ։ Երկրորդ սեղան՝ Նախագահութեամբ Գեր. Պատր. Փոխ. Ս. Հօր, ժամը ճիշդ 1 ու կէսին։

ԾԱՆ.— Ընտանիքով եկողներու համար մասնաւոր սեղան։

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ.— Ատենախօսութիւններ՝ Հանդիսավայրին մէջ պատրաստուած մասնաւոր բեմէն, Ազգ. Երեսփ. Ժողովոյ Մայր Դիւանին և զանազան խմբակցութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Ազգ. և Եւրոպ. երգեր։ Հանդէսին փայլը աւելցնելու համար պիտի մասնակցին՝ Գումգաբուի «Բնար» երաժշտասիրաց Ընկերութեան 30 հոգիէ բաղկացած Ֆանֆառի խումբը և Սամաթիոյ «Մասիս» նուագախումբի Ֆանֆառը. իսկ Որբանոցի սաներն ու սանուհիները հանդէսին ամբողջ տեւողութեանը գեղեցիկ երգեր պիտի երգեն։ Պարեր՝ Ցատկապէս յարդարուած շրջափակի մը մէջ։

Կարգապահ Մասնախումբին կողմէ ընտրուած երիտասարդներ պիտի հսկեն ընդհանուր կարգապահութեան, որպէսզի հանդիսականները ամէն հանգստութիւն գտնեն պարտէզին մէջ, ուր հաստատուած են մասնաւոր տաղաւարներ, ուրկէ չափաւոր և որոշ գիներով սակացոյցի մը համեմատ պիտի հայթայթուին սուրճ, զովարար ըմպելիներ, պաղպաղակ, զարեջուր և զանազան աղանդերներ։

ՊԱՐՏԷԶԻ ՄՈՒՏՔ 3 ղրշ.։ Պարտէզը մտնել ելլելու դիւրութեան համար հանդիսավայրին շրջափակին երեք դուռները բացուած են։ Մուտք տոմսերը դուռներէն հեռու հաստատուած մասնաւոր կրպէներէ պիտի ծախուին։ Գանձանակներու շրջաբերութիւնը հանդիսավայրին մէջ և շրջակայքը բացարձակապէս արգիլուած է։

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ

Սիրքէճիէն	6.19	6.46	7.18	8.23
	8.57	10.04	10.26	11.43
	1.13	2.18	2.49	
Եէտի-Գուլէէն	2.44	3.53	5.18	5.45
	6.15	6.39	7.07	8.08	8.35

Կը յուսանք որ յարգոյ Ազգայինները Սահմանադրութեան տօնին ի պատիւ նախանձախնդիր և հոգածու պիտի ըլլան կարգապահութեան։

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՄԷՋ

Սկիւտար, Տաղ Համամ, Սելամսըզի ճամբէն վրայ, չորս սենեակով և պարտէզով տուն մը վարձու է։ Պայմանները հասկնալու համար դիմել խմբագրատուն։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Մարզուանի մեր նոր գործակալը և Թղթակիցն է Անդրանիկ էֆ. Գլտըեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և բաժանորդագրուելու համար։

ՆԷՎՍԱԼԸ ԷՐՄԷՆԵԱՆ
1913

Այս տարուան հայատառ և Թրքատառ օրացոյցէն շատ քիչ թիւեր մնացած է փափաքողներուն տրամադրելի։ Հակառակ ասոր գինը նոյնը կը մնայ Պոլիս և գաւառ 2ղրշ., արտասահման 60 սանթիմ։ Դիմել «Ծ. Շարգիյէ» լրագրոյ պատասխանատու տնօրէն Պապը Ալի Սատուբէթ գարուսու գարշըսը թիւ 49։

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿ

Պապը Ալիի պողոտային վրայ, բըժիշկներու, Ատամիաբոյժներու, փաստաբաններու, և ուրիշ գործի մարդոց յարմար երկու կամ երեք սենեակով վարձու յարկ մը կայ. դիմել Պապը Ալի, Ց. Մ. Աղնաւոր էֆ.ի, Եէնի-Օսմանլը, տպարան-Գրատունը։

ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ
ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Էկզէմա (Թուզլու պալկամ), բորոտութիւն (ույուզ), ամէն տեսակ այրուածք, ձեռքերու և ծիծերու ճաքուածներ կամ ճեղքուածքներ, անդարմանելի կարծուած ամէն քերուըտուքները, մորթի այտուցքներ (չիպան) վերջապէս առ հասարակ բոլոր մորթային բորբոքում կամ հիւանդութիւն ունեցողները չյուսահատին այլեւս, թող դարմանին։

ԷԿԶԷՄԱԹՈԼը

Այս նոր և հրաշալի դեղը որ քիչ ժամանակի մէջ ընդհանուր Եւրոպայի և Թուրքիոյ զարմանքը գրաւեց և գնահատութեան արժանացաւ իր անմիջական ազդեցիկ և բուժիչ յատկութիւններով։ Գին 8 ղրշ., գաւառներու համար 10 ղրշ.։

Թուրքիոյ համար վաճառման միակ կեդրոնատեղին, Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ դեղարան, Պաղչէ Գաբու։

Corset Houri
«ՔՈՐՍԷ ՀՈՒՐԻ»

Գալաթ Գօռսէի տաշջեակարգ ձեւագէտ Տիկին Ֆէլտըման, որ տակէ երեք տարի առաջ «Ա. Լէքեօս» Տան համար [illegible] Եւրոպէն եկաւ, այս անգամ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն [illegible], Պոլիս [illegible] Սինեմա-Լուքս Արաբեան 9 թիւը ընդարձակ և [illegible] վրայ [illegible] համար [illegible] իր յարգելի յաճախորդներուն [illegible] Բարիզէն բերել տուած է Գօռսէի նոր մոտել մը։

Բոլոր ճաշակի տէր Տիկինները պիտի [illegible] 25—19

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
„ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանզումէ»ի ընթերցողներուն [illegible]

Դիմել Պապը Ալի [illegible] «Մանզումէ»ի [illegible] Ընկերութեան տնօրէն Մ. Ց. [illegible] էֆ.ի։

ՔԷՍ ԲԱԹԷՐՆԷԼ
1841ին հիմնուած ի Բարիզ

Ֆրանսական ապահովագրական Առաջնակարգ ընկերութիւն որ կը գտնուի կառավարութեան անմիջական հսկողութեան տակ։

ՄԻՄԻԱՅՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ և պահեստի գումար — 70,000,000 ֆր.
Մինչեւ 1909ի վերջը հատուցուած վնաս — 358,000,000 »

Իր չափաւոր սակացոյցը և պարզ ու ճկուն պայմանները Քէս Բաթէրնէլի մինչեւ այսօր ունեցած հսկայական յառաջդիմութեան գաղտնիքը եղած են։

Ամէն տեսակ կեանքի ապահովագրութիւն, ի դէպ մահու և ի դէպ կենդանութեան։ Պզտիկներու համար մասնաւոր և օգտակար պայմաններ։

Ընկերութեան դրամատունն է — ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Տնօրէն համայն Թուրքիոյ, Ցունաստանի և Եգիպտոսի
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Պոլիս, Բաղտ Գաթըրճը Օղլու.
Գործակալութիւնք գլխաւոր քաղաքներու մէջ 50—

„ԿԻԿՕ„

«Կիկօ» ազգ. երգիծաթերթի Համբարձման տօնի բացառիկ թիւը այսօր վաղը փնտռեցէք ամէն կողմ։

Զօրս էջ. վեց մեծադիր սրամիտ պատկերներ ազգ. և քաղաքական նիւթերու շուրջ։ Պոլսահայ լրագրավաճառներու խմբանկարը։ Ցօդուածներ ունին՝ Եր. Օտեան, Ց. Խարտաշ, Էս-Սէ, Զագըրտոլ, Նկեր Կիկօ և ուրիշներ։ «Կիկօ»ի աՅսբացառիկ թիւը... բացառապէս կը ծախուի 20 փարայի։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Ամասիայի մեր նոր Գործակալ-Թղթակիցն է Յակոբ էֆ. Նալչաճեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և նոր բաժանորդագրուելու համար։

** Զիլէի մեր նոր Գործակալ-Թղթակիցն է Յարութիւն էֆ. Զաքըր Պօղոսեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և նոր բաժանորդագրուելու համար։

Թոգաթի մեր Թղթակից գործակալն է, գրավաճառ Միսաք էֆ. Իսքէնտէրեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և նոր բաժանորդագրուելու համար։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԵՏՐՕԳՐԱԴ
ՎԵՐ-ՁԱՐԻՆ 1881 ՄԸՏ 20Ի ՈՒՔԱԶՈՎ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՊԵՏՐՕԳՐԱԴ, ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ. ԹԻՒ 37, ՄՕՐՍՔԱՅԱ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ամբողջովին վճարուած	ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	»	231,840,000
Ցարդ ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	»	774,840,000
1911ին Գոյացած ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՆ և ՏՈԿՈՍ	»	124,086,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը իր տեղակալները [illegible]
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԿԵԱՆՔԻ ապահովագրութիւններ [illegible]
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ [illegible]
[illegible] ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և
ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ ԿՈՏՐՈՒԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գարաքէօյ վրայ Ջինիլի Ռըխթըմ Խան,
կամ ՍԵԱՄՊՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ալէք էֆ. [illegible],
Ցէլէֆոն [illegible], թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՆՆԻՉ	ՍԵԱՄՊՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ	ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
Ց. Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ	Դ. ԱՐԱԳԵԱՆ	Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
شركت تجارية عثمانية
SOCIETE COMMERCIALE OTTOMANE
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ
[illegible]
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ [illegible]
[illegible]

[illegible]

ԻՆԿԱՍԱՏԵԱՆ ԵՆԵՐԻՔ

[illegible]

ԿԱՊԱՆ ՓԱՇԱ, ՊԱՀ ՓԱՇԱ ՍՕՖԱՔԱՐ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ
ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

[illegible] ՄԻՋԱՍԱՅԵԱՆ [illegible]

ԿԸ ՓՈՒՔ ՆՈՐ ՄԸ ՓՈՐՁԵԼ — ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ

ՏԱՅՕՔ. — Այս դեղարանը կը յանձնէ փորձ ու կարող բժիշկներ և կը գործածուին [illegible]

[illegible]

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏՆԱԿԱՆ ԿԱՐԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԼԱ ՎԻՔԹՕՐԻԱ ՏԸ ՊԵՌԼԷՆ

ՅԱՄԱՔԱՅԻ ԵԻՐՈՊԱՅԻ
ԱՄԵՆԱԿԱՅՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԵԱՆՔԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1853 Սեպտեմբեր 26ին
Գերմանական կառավարութեան Հսկողութեան ներքեւ

1911 տարւոյ վերջ կեանքի
Ապահովագրութիւն ֆր. 2,620,486,385
Ընդհ. գոյք » 1,092,900,386
1911ի շահը և բրիմ
Ընդհ. հասոյթ » 223,560,489

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ, Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց
ՏՆՕՐԷՆ Պ. Ժ. ՔՕՀԷՆ

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ պատիւ ունի ծանուցանել թէ իր ամբողջովին հատուցուած բաժնեթուղթերուն թիւ 1 կտրոնին փոխարէն պիտի վճարէ (Ն. Տ.) 5 Մայիս 1913էն 15.5 ղրուշ ոսկեդրամ։ 7—8

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ
ՊԻՒԼԷՃԻՔ

Պիւլէճիքի էն կեդրոն և գեղեցիկ [illegible]

ՈՍԿՈՐՆԵՐՈՒ ԱՇԲԵՐՈՒ ՄՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԻՔԻ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՓՐՈՖ. Ա. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ

[illegible] 50—5

ԱՆԱՋԻՆ ՋՈՒՐ
ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible]
ՅՈՒՆԹԷՕՐ
ԳԱՒԼՕ ՑՈՎՈՐԵԱՆ

[illegible]

ՄԻՐՈՒԱԹ ՕՐԵՐԸ ՋՈՒՐ 50—2

ԱԻԵՏԻՍ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

[illegible]

Ընդհ. Գործակալ
Ժ. ՏԷՏԷ ՕՂԼՈՒ

Գուժ չանեցողներուն գործ կը նայ թուղթերս։

ԲՈՅՑ.— [illegible]

[illegible]

ՊԱՏԱՆԵԿԱՑ ՁՈՒԼԱՐԱՆ
ՀԱՐԱՒԹԵԱՆ ՅԱՌԱՋՈՅԹ
ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Ձուլարանս որ յաւէտ երեսուն տարիներ է վեր հաստատուած է, [illegible] — Ձուլարանիս մէջ կը պատրաստուին հայերէն, Թուրքերէն, ֆրանսերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, Յունարէն և վրացերէն ամէն տեսակ [illegible] — Մեր բոլոր պատուիրատուները կը պատրաստուին [illegible] — Ձուլարանիս [illegible] փափաքողներուն [illegible] — Մեր միակ հասցէն

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս Պապը Ալի Ճատտէսի, Մէհմէտ էֆէնտի փողոց, թիւ 1։

ن. سفرا وغلى
سیغاره كاغدى فابریقەسى
كوجوك یلدیز خان نومرو ٥

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ

Հռչակաւոր «Պաֆրա» սիկարի թուղթին բազմաթիւ կեղծերը հանուած են։ Ուստի յարգոյ հասարակութիւնը, բուն «Պաֆրա»յի ընտիր թուղթը գործածելու համար, կը հրաւիրուի ուշադրութիւն ընել սիկառի թուղթերուն վրայ գրուած «Պաֆրա» բառին և «Սէֆէր օղլու» կնիքին։

ՄՈՐՈՒՔԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Տուրհի և վնասակար միջատներուն դէմ Ձեր մուշտակները պահպանելու համար Բերա՝ Թօքաթլեանի դիմաց Մէհմէտ Ալի Բէքիրօֆ վաճառատունը փութացէք։ Այս վաճառատան մէջ երաշխաւորութեամբ ամէն տեսակ մուշտակներ կը պահպանուին, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ նորաձեւութիւններ կ'ըլլան։

ՄԱՄՈՒԼԻ տակ է և մօտ օրէն լոյս կը տեսնէ Ֆրանսացի հեղինակաւոր գրող Ֆրանսուա Գոբէի «Դարբիններու Գործադուլ»ը, թարգմանութեամբ երիտասարդ գրող՝ Յովհաննէս Գաբէթեանի։

ՀԱՐՊԻՑԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Իհալէսի կէչէն սալը կիւնիւ ինրա օլունաճաղընը եվվէլճէ իլան էտիլէն պին րէս «սըղըրը»ն պէչեր քիլօսը ալթը ղրուշ երկիրմի տեօրթ փարասա օլուպ հատտ մուզարրէրիյէթի պուլամատըղընտան թալիպ օլանլար չէհր հալին երկիրմի պէչինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ թէէմմիւնաթ աքչէլէրինի միւսթահսըպէն լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէէ միւրաճաաթ գոմիսիոնընա զէվալի սաաթ իւչ բաշելէրինտէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի թէքրար իլան օլունուր։

** Ծիհէթը ասկէրիյէ իչիւն միւգթէզա պէշ եիւզ պին քիլօ չէքէր մէվգրի միւնագասասա տըր։ Ֆիյաթ հատտը իթիրալտէ կէօրիւլտիւկիւ թագտիրտէ իհալէի գաթիյեսի չէհր հալին երկիրմի եետինճի բազար իրթէսի կիւնիւ իճրա օլունաճաղընտան թալիպ օլանլար թէէմմիւնաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր եէվմը մէզքիւրտէ զէվալի սաաթ իւչ բաշելէրինտէ լէվազիմաթ ուսումիյէ միւպայաաթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—3

** Երքէզ գէվըրճէ 146 բարա, երքէք գարաման 410 բր. գուզու 267 բր. Սըղըր 258 բր. էքմէք 48 բր. բիրինճ 73 բր. չէքէր 79 բր. Ֆասուլիա 67 բր. Նոխուտ 55 բր. բաթաթէս 33 բր. կազ եաղը 47 բր. զէյթուն եաղը 299 բր. սապուն 260 բր. սօղան 49 բր. բէզալը իւզիւմիւ 105 բր. Ճիյան չայ 744 բր. զէյթին տանէսի 127 բր. թուզ 57 բր.

Կէլիպօլուտա գըւվար միւթահչիտէնին պիր սէնէնին իտարէլէրի իչիւն մէվգրի միւնագասասա պուլունան երզագըն հէզալէրինտէ կէօսթէրիլան ֆիյաթլարըա թալիպի էօհտէսինտէ տիր։ Պունտա թէնզիլաթ իճրասըյլա իթայա թալիպ օլանլարըն իհալէի գաթիյէսի օլան չէհրը հալը րումինին երկիրմի տօգուզընճը չարշէնպէհ կիւնիւնէ գատար հարպիէ նէզարէթի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւպայաաթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 2—3

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՈՅԺ ՈՒ ԿՈՐՈՎ

Երիտասարդական ուժ ու կորովը և մարմնոյն առողջապահութիւնը ապահովելու համար անհրաժեշտ է ջիղերը զօրացնել, արիւնը մաքրել և ուժովցնել։ Բժշկական մասնախումբ մը, որ տարիներէ ի վեր առանձին դեղ մը գտնելու կը հետամտէր, երկար փորձերէ ետք վերջապէս յաջողեցաւ գտնել «Նէօժէն» անուն դեղը, որ ջիղերը կը զօրացնէ, արիւնը կը մաքրէ, և երիտասարդական ուժ ու կորով կը պարգեւէ ամենէն տկարակազմներուն, ուժաթափներուն, անկարողներուն եւ իրենց առողջութենէն ու կորովէն յուսահատածներուն։ Անոնք որ կը փափաքին յարատեւ առողջութիւն մը վայելել, և մանաւանդ անոնք որ կը տառապին ամէն կարգի ջղային հիւանդութիւններէ, անարիւնութենէ, ծծգունութենէ և ուժաթափութենէ, պէտք է անմիջապէս առնեն հանրահռչակ «Նէօժէն»էն, որուն կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Պաղչէ Գաբու Ց. Մինասեանի դեղարանը։

ՎԱՐՁՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ. — Պաղճէ գաբու, Խասէքի բաղնիքին կարգը, նոր շինուած Եվգաֆ խանի փողոցին մէջ 9 թիւ վաճառատունը վարձու պիտի տրուի։ Փափաքողները դիմեն Մահմուտ փաշա, Քամանթօ խան, փաստաբան Յարութիւն էֆ. Գայսէրեանի։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆ. ՔԱՑԻՆ ԿՈՂՄԷ ՎԱՐԿ ԿԸ ՎԱՅԵԼԷ
Հիմնուած 1284ին։

Պոլիս. Ծըղալ օղլու, իր յատուկ շէնքին մէջ դրամ կ'ընդունի և փոխառութիւն կ'ընէ հետեւեալ պայմաններով.

ԴՐԱՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Մէկ տարի և աւելի պայմանաժամով թողուած դրամներու համար տարեկան հարիւրին հինգ տոկոս կուտայ։ Իսկ առանց պայմանաժամի և ընթացիկ հաշ. ուի, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պայմանաւ թողուած դրամներուն համար տարեկան հարիւրին երեք տոկոս կը վճարէ։ Առանց պայմանաժամի ընդունուած դրամին քանակութիւնն մէկ քառորդ Օսմ. ոսկիէն մինչեւ 2 ոսկի։

ԴՐԱՄԻՆ ՑԱՆՁՄԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ՕՐԷՆ ՏՈԿՈՍ ԿԸ ԲԱՆԻ

Երսուն ոսկիէն աւելի դրամ յանձնողները, եթէ ուզեն, կրնան իրենց դրամագլխին տոկոսը ամսէ ամիս առնել։

ԴՐԱՄ ՓՈԽ ՏԱԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Փոխարկելիններու, արժաթեայ անօթներու և արժեթուղթերու փոխարէն դրամ փոխ կուտայ հարիւրին ութը տոկոսով։